

అధికార అధిపతి

ప్రజల
కొనుగోలు శక్తి

పెట్టుబడిదారు

యేయే
ఇదేమిటి?

అధిక
లాభాలు

కార్మికుడు

పెట్టుబడి దారీ విధానంలో సంక్షోభం

రచన
ఇ. వార్గా
అనువాదం
'రావు'

ప్రజా శక్తి ప్రచురణాలయం

:: బెజవాడ ::

ప్రమరణ నెం. 224

ఆర్థరూపాయి

ప్రజాశక్తి ప్రెస్, బెజవాడ
త. 18/ఏ. 2000—17-7-47

పెట్టుబడిదారీ విధానంలో సంక్షోభం సంభవించినప్పుడు పెట్టుబడిదారీ దేశం ఆంతరంగిక విధానంలోను, విదేశాంగ విధానంలోను కొన్ని ప్రత్యేక లక్షణాలు కనబడతాయి. ఈ లక్షణాలు, సంక్షోభానికి పూర్వం అవలంబించే విధానంతో చాల వ్యత్యాసం కలిగివుంటాయి. 1948 ఫిబ్రవరి 9 న తన ఉపన్యాసంలో స్టాలిన్ ఇలా హెచ్చరించాడు : “పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచ ఆర్థిక విధానంలోనే సంక్షోభానికి, యుద్ధానికి బీజాలు ఇమిడివున్నాయి. ఈ విషయం మార్క్సిస్టులు చాలసార్లు ప్రకటించుతూనే వున్నారు.” పెట్టుబడిదారీ విధానం ఉన్నతస్థాయికి అభివృద్ధిచెందుతున్న ఆకాశానికన్నానే అది తప్పనిసరిగా కూలిపోతుందని మార్క్స్ తన సిద్ధాంతాన్ని నిర్ణయించాడు. సామాజిక వ్యవస్థలో పెట్టుబడిదారీ విధానం చారిత్రకంగా వచ్చే ఒక దశమాత్రమేనని చూపాడు. బూర్జువా ఆర్థిక శాస్త్రజ్ఞులు, రాజకీయవేత్తలు వాదించేట్టుగా మానవ సమాజ నిర్మాణంలో యీ పెట్టుబడిదారీ విధానమే అంతిమదశ ఎన్నటికీ కొనసాగదనికూడా స్పష్టంచేశాడు.

ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా సరే సామాజికవ్యవస్థ ఒక దశనుంచి ఇ.కోదశలోకి మార్పు చెందడానికి చాలకాలం పడుతుందని చరిత్రే రుజువు చేస్తోంది. ఈమార్పు చెందడానికి పట్టేకాలాన్నే ఆప్రత్యేక సాంఘిక వ్యవస్థలో సంక్షోభకాలం అని పిలిచవచ్చు. సామ్రాజ్యవాదాన్ని గురించి లెనిన్ ఇలా అన్నాడు : “శిథిలమవుతున్న పెట్టుబడిదారీ విధానమే సామ్రాజ్యవాదం. అందుచేత ఒక సామాజికవ్యవస్థ శిథిలమవుతోందని అంటే అది సంక్షోభస్థితిలో ఉందనే దాని అర్థం.”

పెట్టుబడిదారీ విధాన సంక్షోభకాలంలో పెట్టుబడిదారీదేశాల జాతీయ ఆంతర్జాతీయ విధానాల స్వభావాన్ని తెలుసుకోవాలంటే మొట్టమొదట ఆ సంక్షోభం ఎప్పుడు ఆరంభమైందో స్పష్టంచేసుకోవాలి. అయితే ఈ సంక్షోభం ఫలానా సంవత్సరంలోగాని, నెలరోగాని, ఫలానా రోజునగాని ప్రారంభమైందని తేదీయనిర్ణయించబూనుకోడం సరికాదు. కాని సామ్రాజ్యవాదాన్నిగూర్చి లెనిన్ చెప్పిన సూత్రంప్రకారం ఒకటిమాత్రం నిర్ణయించ

వచ్చు. చాల పెట్టుబడిదారీదేశాలలో పెట్టుబడిదారీవిధానం స్వేచ్ఛను గోల్పోయి గుత్తపెట్టుబడిగా మారిపోవడం ఎప్పుడు పూర్తి అయిందో అప్పుడే ఈ సంక్షోభం ఆరంభమైందని చెప్పవచ్చు అంటే దాదాపు 20 వ శతాబ్దారంభంలో ఇది ప్రారంభమైందని నిర్ణయించవచ్చును.

సోవియట్ యూనియన్ కమ్యూనిస్టుపార్టీ చరిత్రలో చెప్పినట్లు, మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం ఈ సంక్షోభానికి ప్రతిబింబమే. ఇక్కడ ఇంకో విషయం కూడా మనం గుర్తించాలి. పెట్టుబడిదారీ విధానంలో సంక్షోభదళ మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానికి పూర్వమే వచ్చింది. కాని అది అంతవరకూ ఆయా పెట్టుబడిదారీ దేశాల ఆంతరంగిక, విదేశాంగ విధానాలలో మార్పు తీసుకురాగలిగినంత ప్రభావంగల రాజకీయ శక్తిగా తయారుకాలేదు. ఎప్పుడైతే అర్థిక విధానంలో మార్పువస్తే సమాజ రాజకీయాలలోను, సిద్ధాంతాలలోను, ప్రజల చైతన్యంలోను కూడా మార్పులు వస్తాయి. కానైతే, అర్థిక విధానంలో సంభవించే మార్పు, రాజకీయ నిర్మాణంలో వచ్చే మార్పు రెండూ ఒకేసారి జరగవు. రాజకీయ నిర్మాణంలో వచ్చే మార్పు కొంచెం ఆలస్యంగా వస్తుంది. ఈ సూత్రాన్నే మార్క్స్, లెనిన్, స్టాలిన్ లు స్పష్టీకరించారు. ఇది మనకి సులభంగానే అర్థమవుతుంది. అర్థిక విధానంలో సంభవించే మార్పులను గమనించి అనుభవించేవారు వెంటనే రాజకీయాలు ఇలా మారతాయని నిర్ణయానికి రారు. బూర్జువా విప్లవాలు హఠాత్తు సంఘటనలలాగ వస్తాయి. అవి అదివరకే మార్పుచెందిన అర్థికవిధానానికి అనుగుణ్యంగా వుండేట్లు రాజకీయనిర్మాణాన్ని మార్పుచేసుకోవడానికి జరిగే ప్రయత్నాలు.

నిజానికి మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానికి పూర్వం ఒక లెనిన్, టష్యాలోని బోల్షివిస్టులు తప్ప ఇంకెవ్వరూ కూడా పెట్టుబడిదారీ విధానంలో సంక్షోభం వచ్చిందనిగాని, పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని పోగొట్టి సోషలిస్టు విధానం ప్రవేశ పెట్టడం చారిత్రక కర్తవ్యమనిగాని గుర్తించలేదు.

అర్థికవిధానంలో వచ్చే మార్పుకు అనుగుణ్యంగా రాజకీయ చైతన్యం పొందడంలో వెనుకబడివుండటమేగాకుండా అసలు పెట్టుబడిదారీ విధానంలో వచ్చిన సంక్షోభాన్నే ప్రజలు గుర్తించలేక పోయారు. దీనికి స్పష్టమైన చారిత్రక కారణాలున్నాయి. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానికి

పూర్వం 50 ఏళ్ళ చరిత్రచూస్తే ఆ కాలంలో పెట్టుబడిదారీ విధానం అత్యంత అభివృద్ధిదశలో వుంది. ఈ అర్థశాస్త్రంలోనూ పెట్టుబడిదారీ ఉత్పత్తి నాణ్యత పెరిగింది. టెక్నికల్ గా పరిశ్రమలు ఎంతో అభివృద్ధి చెందాయి. పెట్టుబడిదారీదేశాలు అనేక వలసదేశాలను చేపట్టాయి. వారి మార్కెట్లు వ్యాపించాయి. బూర్జువావర్గం తాను సంపాదించిన అధికలాభాలతో కార్మికవర్గ నాయకత్వాన్ని కొనివేసింది. ఈ కాలంలోనే కార్మికోద్యమంలో సంస్కరణవాదం (Reformism) బాగా వేళ్ళు నాటుకుంది. ఇంకోసంగతికూడా మనం మరచిపోకూడదు ఈ అర్థశాస్త్రంలోనూ పెద్దరాజ్యాలమధ్య వేటికీ యుద్ధాలు సంభవించలేదు. ఇంతకు పూర్వం పెద్దరాజ్యాలమధ్య జరిగిన కదఃకీయుద్ధం ప్రాన్సు, ప్రష్యాలకు జరిగిన యుద్ధమే. ఆ తరువాత చిన్నచిన్న స్థానిక లేక వలసయుద్ధాలు మాత్రం కొన్ని జరిగాయి.

మొదటి ప్రపంచయుద్ధంలో పాల్గొన్న దేశాలన్నీ ఒకేరకమైన బూర్జువా దేశాలే. అయితే ఏమిటేదాలేదాలంటే ఒకతేదా మాత్రం వుంది. గ్రేట్ బ్రిటన్ ప్రాన్సు, అమెరికాదేశాలలో బూర్జువా విప్లవాలు పూర్తి అయ్యాయి. జర్మనీ, ప్రష్యాలో ఇంకా జమీందారీశ్రమస్థితిక్షణాలు బలంగా వుండిపోయాయి కాని ప్రధానంగా ఈదేశాలన్నీ ఒకేరకమైన బూర్జువా దేశాలే. ఆ యుద్ధఫలితం ఏమైనా ఆయా దేశాల ప్రజలకు కలిగేలాటం ఏదీ వుండదు. యుద్ధానంతరంకూడా అవి యవాప్రకారం బూర్జువా దేశాలుగానే వుంటాయని ప్రజలు తెలుసుకున్నారు.

రష్యాలో 1917 నవంబరు విప్లవం ఈ భావాన్ని ఎగఁగొట్టింది. ప్రపంచ బూర్జువా వర్గానికే కాకుండా, ఇతర దేశాలలోని కార్మికవర్గానికి కూడా ఇది అశ్చర్యాన్ని కలిగించింది. నవంబరు విప్లవ విజయం ఒక్క రెబ్బతో, పెట్టుబడిదారీ విధానంలోవున్న సంచోభాన్ని బట్టబయలు చేసింది. దాని రాజకీయ పర్యవసానంగా పెట్టుబడిదారీ దేశాల పక్కనే సోషలిస్టుదేశంకూడా వచ్చి నిలబడింది. ఇది వచ్చినప్పటినుంచీ బూర్జువా దేశాల జాతీయ అంతర్జాతీయ పాలసీలలో తమ పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని విలబెట్టుకోవాలనేది ప్రధానమైన విషయమైంది. ముఖ్యంగా యుద్ధంలో ఓడిపోయిన దేశాలలో పెట్టుబడిదారీ విధానానికి ఈ ప్రమాదం ఎక్కువగా కనబడింది. ఓడిపోవడం మూలంగా ఆ దేశాలలోని బూర్జువావర్గం

పరువుపోగొట్టుకుంది. ప్రభుత్వాధికారం దెబ్బతింది. తన బూర్జువా పరిపాలన తిరిగి నెలకొల్పు కోడానికి ఓడిపోయిన తన సైన్యం కూడ తనకండగా నిలబడేటట్లు లేదు. దానితో బూర్జువా ప్రపంచాన్ని ఒక పెద్ద సమస్య ఎదుర్కొంది : అది ఏమంటే పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని నిలిబెట్టడం ఎలాగ అనేది

బూర్జువావర్గం ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి ప్రయత్నించింది. మొదట మితవాద కార్మిక నాయకులతో స్నేహం నంపాడించింది. దీనికి బూర్జువా వర్గం ప్రచారంగా అవలంబించిన పద్ధతి. కార్మికవర్గ ప్రజా సామాన్యం నుంచి, కమ్యూనిస్టు పార్టీలను వేరుచేయడం. అప్పటికి కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ఇంకా బాల్యావస్థలోనే వున్నాయి. ఈ ఉద్దేశం తోనే బూర్జువావర్గం కార్మిక వర్గానికి కొన్ని రాజకీయ హక్కులివ్వడానికి అంగీకరించింది, తన అధికారానికి దెబ్బతగలకుండా వుండే కార్మికల కోర్కెలను తీర్చడానికి ఒప్పుకుంది. అదే సమయంలో బూర్జువా విధానాన్ని నిలిబెటుకోడానికి ముఖ్యమైన ఉత్పత్తి సాధనాలు వ్యక్తుల చేతులలో వుంచుకోడం; ప్రభుత్వాధికారం తమక్రిందే వుండడం - వీటికి ఏమాత్రం భంగం వాటిల్లకుండా చూచుకుంది. మొత్తం మీద కమ్యూనిస్టు పార్టీలను వేరు చేయడంలో బూర్జువావర్గం జయం పొందింది దీనితోపాటే కార్మిక వర్గంమీద తన దండయాత్రను కూడా సాగించింది పనిలో అమానుష నిర్బంధవిధానాన్ని అమలుజరపడం మొదలు పెట్టింది. విప్లవ వాదులైన కార్మికల్ని, అతివాద కార్మిక నాయకుల్ని రూపుమాప సమకట్టింది.

మొదటి ప్రంచయుద్ధానంతరం జూనియర్లను చూస్తే ఈపాఠాని మనకి ఎంతో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది ఇవన్నీ ఒకరికొకరు సాగిస్తూ రెండో పక్క సోవియట్ యూనియన్ పై పోరాటానికి దిగాయి. ఈ పోరాటం అనేక విధాలుగా సాగింది వ్యతిరేక సిద్ధాంతాల ప్రచారం మొదలుకొని బాహుబాహి యుద్ధంవరకూ అన్నీ అవలంబించబడ్డాయి. కాని పాపం : చివరకు అడన్నీ విఫలమై పోయాయి.

కాని ఒక్క సోవియట్ వ్యతిరేక పోరాటంతోనే వారి విదేశాంగ విధానం అంతంకాలేదు. వారిలో వారికి పరస్పర సామ్రాజ్యచ్ఛర్మలు ఇంకా తీవ్రంగానే వున్నాయి. యూరిప్ లో ఇది ముఖ్యంగా బ్రిటన్ ప్రాన్సుల

మధ్యవుంది. ప్రాన్సు ఒక బలమైన రాజ్యంగా తయారవడం బ్రిటన్ కు ఇష్టంలేదు. అందుచేత ప్రాన్సుకు వ్యతిరేకంగా జర్మనీని బలబర్చి సాగింది. అలాగే ప్రపంచమొత్తంమీద బ్రిటన్ అమెరికాలమధ్య ఈర్ష్య కౌనసాగుతోంది.

మొదటి ప్రపంచయుద్ధానికి, రెండో ప్రపంచయుద్ధానికి మధ్య కాలంలో, పెట్టుబడిదారీ విధానంలోని సంక్షోభం మరింత తీవ్రమయింది. ఇది మనకి 1929-33 సంవత్సరాల మధ్య వచ్చిన తీవ్రమైన ఆర్థిక ప్రతిష్టంభనలో స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది. ఈ ప్రతిష్టంభనానంతరం ఒక ప్రత్యేకరకమైన విర్బంధవిధానం దాని స్థానాన్ని తీసుకుంది. పెద్దఎత్తున నిరుద్యోగనమస్య ప్రజానీకాన్ని ఆవరించింది. ముఖ్యంగా ఈ ఆర్థిక సంక్షోభం ఫలితాలు పెట్టుబడిదారీ దేశాలలోని కార్మికవర్గం పాలిటి మరీ స్పష్టంగాను, ప్రత్యక్షంగాను పరిణమించాయి. దీని రాజకీయవ్యవసానంగా ఇంకోవిషయంకూడా స్పష్టమైంది. ఈ పరిస్థితుల్లో మితవాద తత్వం (Reformism) బూర్జువావర్గ అధికారం నిలబెట్టే సాధనంగా పనిచేయడం తప్పసాధ్యం కాజొచ్చింది. కొన్ని దేశాలలో ఇది స్పష్టంగా రుజువయిందికూడా. ఉదాహరణకు జర్మనీలో ముఖ్యపారిశ్రామిక కేంద్రాల్లో (బెర్లిన్ లోనూ, రూర్ ప్రాంతంలోనూ) కార్మికవర్గంలో తమ్మూవిస్తుపార్టీ మెజారిటీ సంపాదించి బలపడసాగింది. పరిస్థితులలా తానుమారివసాగేసరికి జర్మనీ, ఇటలీ, హంగేరీయన్ బూర్జువావర్గాలు ఆయా దేశాల కార్మికవర్గాన్ని తమచేతుల్లోనుంచి జారిపోకుండా నిలుపుకోడానికి కొత్తపార్టీకోసం వెతుక్కోవలసివచ్చింది. ఫాసిజంలో వాకా అవకాశం కనిపించింది. ఫాసిస్టు ఉద్యమం, ఫాసిస్టుపార్టీ తమకొకర్తవ్యాన్ని నిర్వహించి పెడతాయని వారు గ్రహించారు. పెట్టుబడిదారీ విధానంలో వచ్చిన సంక్షోభంయొక్క రాజకీయ పర్యవసానమే ఫాసిజం. స్టాలిన్ చెప్పినట్లు ఫాసిజంలోకి పోవడమనేది బూర్జువావర్గంయొక్క బలాన్ని బలహీనకనూకూడా తెచ్చుతుంది. పెట్టుబడిదారీ విధానంలో వచ్చిన సంక్షోభసందర్భంలో ఫాసిజంలో ఒక ప్రత్యేకలక్షణం మనకి కనబడుతుంది. పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని బహిరంగంగా సమర్థిస్తూ ఫాసిస్టులు ముందుకెన్నడూరాలేదు. పెట్టుబడిదారీవిధానాన్ని బలపడుస్తున్నామని గాని, సాంఘికవ్యవస్థలో అదేసరిపూర్ణమైన దళ అసంగని

వారెప్పుడూ పైకిచెప్పలేదు. అంతేకాదు. ప్రతిచోటా వారు పెట్టుబడిదారీ వ్యతిరేక పదజాలంతో ముందుకు వచ్చారు. ఎందుకంటే యుద్ధంలో ఓడిపోయిన యూరపియన్ దేశాలలో ఎక్కడైనాసరే పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని సమర్థించినట్లు తనబడటమంటే తమ గొయ్యి తాము తప్పు కోవడమే అవుతుంది. కష్టజీవులపై తాము సంపాదించదలచుకున్న పనుకుబడికి ప్రతిబంధకమవుతుంది! ఇది వారికి తెలుసు.

ఈ పరిస్థితి కొంతకాలం చాలమందిని గందర గోళపరిచింది. కార్మిక వర్గంలో ముఖ్యులుకూడా కొందరు కలవరపడ్డారు. ఫాసిజం మధ్యతరగతి ప్రజలపార్టీఅని, బోనపార్టీజంఅని, వర్గాలన్నిటికి అతీత మైనశక్తి అని ఏమేమో సిద్ధాంతాలు కొంత ప్రచారంలోకి వచ్చాయి. నిజానికి ఇవన్నీ యదర్థాలుకావని వేరేచెప్పక్కర్లేదు. ఇటలీ, జర్మనీ, హంగేరీల్లో ఫాసిజానికి ఆదేశాల గుత్తపెట్టుబడిదార్లు కావలసినంత ఆర్థిక సహాయంచేసిన సంగతి మనం మరికీ తెలుసు.

ఫాసిజం వివిధదేశాలలో కొన్ని కొన్ని ప్రత్యేకలక్షణాలు కలిగి వుంది. వివిధ దేశాలలోని అభివృద్ధినిరోధక శక్తులతో సన్నిహితంబంధం కలిగివుంది గనక ఆ ప్రత్యేక లక్షణాలుంటాయి. కాని ప్రధానంగా మాత్రం ఫాసిజం పెట్టుబడిదారీ విధానం తీవ్రమౌతున్న సమక్షానికి రాజకీయస్వరూపమే. ఫాసిజం విజయంపొంది మొట్టమొదటగా అధికారంలోనికి వచ్చింది. యుద్ధంలో ఓడిపోయిన దేశాలలోనే. వుండడానికి జయించినపక్షంలోవున్నా ఓడిపోయినంత పనిజరిగిన ఇటలీలాంటిదేశాలలో కూడా ఫాసిజం అధికారంలోనికివచ్చింది. బలవంతాన ప్రపంచాన్ని పంచుకోవడంలో ఆశయసిద్ధిపొందిన బూర్జువావర్గాలు తమదేశాలలో ఫాసిస్టు శక్తులకు సహాయంచేసి బలపర్చుకొన్నాయి. ఎందుకంటే ఫాసిస్టులు మార్క్సిస్టువ్యతిరేకులు మాత్రమేగాకుండా పెట్టుబడిదారిసాంఘికవ్యవస్థను బలపర్చడానికి, ప్రపంచాన్ని మరోయుద్ధానికి తయారుచేయడానికి ఉన్మాదంతో పూనుకొన్నారు. ఈసందర్భంలో మనం ఒకవిషయం మాత్రం మరచిపోకూడదు. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధంలో ఓడిపోయిన దేశాలన్నిటిలోను ఎక్కువభాగం ప్రజలు మరోయుద్ధానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకంగానే వున్నారు. సోషల్ డెమాక్రసీ మాత్రం లొంగుబాటు తనంతో యుద్ధం

వై పే మొగ్గింది. అంతేకాదు ఆయా దేశాల్లో తనపరువు పోగొట్టుకుని బూర్జువావర్గానికి తలవొగ్గింది.

రెండో ప్రపంచయుద్ధం, మొదటి ప్రపంచయుద్ధం మాదిరిగా ఒకేరకమైన దేశాలమధ్య జరగలేదు. ఈ యుద్ధంలో ఒక వైపున ఫాసిస్టు దురాక్రమణదారులన్నారు. రెండోవైపున ప్రజాతంత్ర దేశాలున్నాయి. ఈ రెండోపక్షంలో ఎక్కువ అభివృద్ధిచెందిన పెట్టుబడిదారీ దేశాలతో పాటు సోవియట్ యూనియన్ కూడా ఉంది. సోవియట్ యూనియన్ కూడా పుండటంవల్ల ఈ ఐక్యపుర్వ కాపిటలిస్టుదేశాల అంతరంగిక, విదేశాంగవిదానాలలో నిస్సందేహంగా ఎంతో మార్పుపుంటుంది.

ఫాసిజానికివ్యతిరేకంగాపోరాడే ప్రజాతంత్రపక్షంలో, సోవియట్ యూనియను, ఎక్కువగా అభివృద్ధిచెందిన పెట్టుబడిదారీదేశాలకంటే పుండడంవల్ల ఈరెండువిధిన్న పద్ధతుల మధ్యపోరాటం తత్కాలికంగా విరమింపబడినమాట వాస్తవమే కాని దీనికర్థం అవగ్రహించే పూర్తిగా అంతమైందని మాత్రం ఎంతమాత్రం కాదు. అంతేకాదు ఫాసిస్టుదురాక్రమణ దారులు సోవియట్ యూనియన్ పై దాడిస్వరూపంలో ఈ పోరాటం మరింత ప్రరూపందాల్చింది దీనిలో మిత్రరాజ్యాలు సోవియట్ యూనియన్ కు సహాయం చేసినమాటనిజమే. కాని ఆలాచేయడంలోవారు ఈ రెండుసామికవ్యసస్థలకు మధ్యనున్న విభేదాలను మరచిపోయారనుకోవచ్చు. అటువంటిబురహాస్యాన్ని తమలోనే దాచుకుంటున్నవారం దీనికి చక్కని ఉదాహరణ యుద్ధస్వభావాన్నిబట్టి, బ్రిటన్ అమెరికాల్లాంటి దేశాలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీలు తమ తమ ప్రభుత్వాలకు యుద్ధవిర్వహణలలో సహాయంచేశాయి. అసత్యం లేకుండా రెండోరంగం ప్రారంభించాలనివారు ఆదోశనచేశారు. జర్మన్ ఫాసిస్టు ప్రమాదాన్నుండి తమ తమ ప్రజలనుకాపాడారు.

అదేసమయంలో బ్రిటన్ అమెరికాల మధ్యనున్న సామ్రాజ్య వాద పరిస్పర స్పర్ధలు కూడా తత్కాలికంగా వెనుకకు నెట్టబడ్డాయి. ఫాసిస్టు దురాక్రమణ దారులకు ప్రజాతంత్ర దేశాలకు మధ్యనున్న స్పర్ధమాత్రమే యీకాలంలో ప్రధానంగా ముందుకు వచ్చింది. కాని బ్రిటన్ అమెరికాల మధ్య స్పర్ధలు పూర్తిగా రూపుమాసి పోలేదు. యుద్ధసమయంలో కూడా ఇవి పొడసూపుతూనే వచ్చాయి అరబ్ జుల్లో ఇంగ్లండు ఎగుమతి చేసే

నరుకుల్లో అమెరికానుంచి ఆరువు కొలు చట్ట ప్రకారం తెచ్చుకున్న సరకులు నూటికి 10 వంతులు కంటే ఎక్కువ పుండకుండా అమెరికా జాగ్రత్తలు తీసుకోసాగింది. అమెరికన్ పెట్టుబడి దారు అంతటితో వూరకోలేదు. లాటిన్ అమెరికానుంచి బ్రిటిష్ పెట్టుబడులకు మెల్లిగా స్వస్తి చెప్పాలని భారతదేశంలోను, ఇతర బ్రిటిష్ దోమీనియన్లలోను తమ వర్తక వ్యాప్తికి మార్కెట్లు సంపాదించడానికి ప్రయత్నాలు చేయజొచ్చారు. విజయం పొందారు కూడా. అమెరికన్లు ఒక్క అరంజ్మెన్ సంస్థలతోనేగాకుండా బ్రిటిష్ పెట్టుబడితో నడవబడే సంస్థలతోకూడా వ్యాపారసంబంధాలు లేకుండా బహిష్కరణ ప్రారంభించారు. యుద్ధ కాలంలోకూడా మధ్యప్రాచ్యంలో నూనెకోసం పెనగులాట సాగుతూనే వుంది.

మొదటి ప్రపంచయుద్ధానంతరంలాగానే ఈ రెండో యుద్ధానంతరం కూడా, పెట్టుబడిదారీ దేశాలకు తమ పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని నిలబెట్టుకోదం ఎలాగ అనేదే ప్రధానసమస్య అయింది. యుద్ధానంతరం ప్రపంచ కార్మికోద్యమంలో పచ్చిన అతివాద విప్లవదోరణిని చూచి బూర్జువావర్గం గాభరాపడసాగింది. అయితే ఈ అతివాద దృక్పథం వైపు వచ్చిన మొగ్గుదల వివిధదేశాలలో వివిధస్థాయిలలో వుంది. బిబిన్, అమెరికాల్లాంటి మొదటికం పెట్టుబడిదారీ దేశాలనే మనం తీసుకుంటే, అక్కడ కార్మికవర్గ మితవాద నాయకత్వం బలపడింది. బ్రిటిష్ పార్లమెంటు ఎన్నికలలో లేబరుపార్టీకి మెజారిటీవచ్చింది. అమెరికాలో పెద్దపెద్ద నమ్మెలు వస్తున్నాయి. కార్మికోద్యమం బలపడింది ఈ దేశాలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీలకూడా బలపడ్డాయి. కాని ఆ దేశాల అంతరంగిక వ్యవహారాలలో ముఖ్యమైన శక్తులుగా తయారుకాలేకపోయాయి అదేలా పెట్టుబడిదారీవిధానం ఏమీ చలించలేదు. దీనికి కారణంకూడా మనం వూహించవచ్చు. యుద్ధంలో జయం పొందడంవల్ల ఈ దేశాలలో బూర్జువావర్గం పరువునిల్చింది. ప్రభుత్వ యంత్రం ఇదివరకులాగే నిలబడివుంది. యుద్ధానికిపూర్వంకంటే సైన్యంనేడు బలపడివుంది. ఆంగ్లో-కాంగ్స్ దేశాలలో మిలిటరీగా ఇంకా ఎక్కువ బలపర్చుకోవాలనేది యుద్ధానంతర పాలసీలో ఒకవిషయంగా పెట్టుకున్నారు. ముఖ్యంగా

ఈ యుద్ధంలో పెద్దబలమైన మిలటరీశక్తిగా తయారైన అమెరికాలో ఈ దృక్పథం మరీ ఎక్కువగావుంది.

యునైటెడ్ థండర్లోని తతిమ్మా దేశాల పరిస్థితి చేరుగావుంది. ఆ దేశాలలో బూర్జువావర్గం పరువు పోగొట్టుకుంది. ఈ యూనిపీయన్ దేశాల ప్రజలు ఒక తరంలోనే రెండు పెద్ద యుద్ధాలకు గురి కావలసి వచ్చింది ఇప్పుడు వారు కరువుతో కడుపు కాల్చుకోవలసివచ్చింది ముఖ్యంగా పారిశ్రామిక కార్మికులు, మధ్యతరగతి ప్రజాసామాన్యం యీ కరువు రాక్షసికి ఎక్కువగా బలికావలసి వచ్చింది బూర్జువావర్గం, పెద్దపెద్ద భూస్వాములు బాగానే వున్నారే ఆటువంటి పరిస్థితుల్లో కష్టజీవల్లోను, కార్మిక వర్గంలోను అతివాద కార్యక్రమం వైపు పోవాలనే భావం రావడం సహజమే కదా! అంతేకాదు అది తప్పనిసరికూడా అక్షలకొంది మధ్య తరగతి ప్రజలు యుద్ధంలో తమ స్వాతంత్ర్యాన్ని కోల్పోయి కార్మికులయ్యారు. యుద్ధకాలంలోను, ఆ తరువాత వచ్చిన ఇన్ ఫ్లేషన్ (నోట్ల ముమ్మరం) వల్ల అంతకుముందు ఈ మధ్య తరగతి వారు కొద్దోగొప్పో నిర్వచేసుకున్నా ఇప్పుడది ఎందుకూ చాలనిది అయిపోయింది ఈ దేశాలు స్పష్టంగా రెండు క్యాంపులుగా చీలిపోసాగాయి పెద్ద పెట్టుబడిదారులూ వారి పరివేష్టితులూ ఒక వైపున, ఏ ఆస్తిపాస్తులూలేని కార్మికులు, అపీసు గురుస్తూ, ఇతర మేదావులు మరోప్రక్కనా చేరారు. ఈ రెండో పక్షమే ఎక్కువ బలమైనదిగా వుంది. ఈ రోజు బలవంతమైనది సామాన్య మరీకొన్ని ఉదాహరణలుకూడా కనబడతాయి. మధ్య తరగతి వర్గానికి చెందిన పార్టీలు - ఫ్రాన్సులో రాడికల్ సోషలిస్ట్ పార్టీ బ్రిటన్ లో లేబర్ పార్టీ - ఓడిపోవడమే ఇందుకు నిదర్శనం.

జర్మన్ ఆక్రమణ క్రిందికి పోయిన దేశాలలో బూర్జువావర్గం మరీ అప్రతిష్ట పాలయింది ముఖ్యంగా ఫ్రాన్సు, బెల్జియం, హాలెండ్, ఐక్స్ స్లో వేకియా, హంగేరీ దేశాల్లో బూర్జువావర్గాలు ఫాసిస్టు దురాక్రమణదారులతో కలిసిపోయాయి అందుచేత ప్రజలు వారిని ఎక్కువ అసహ్యించుకోసాగారు. అయితే ఈ దేశాలలో కొన్ని పెట్టుబడిదారీ మూలాలు ఫాసిస్టు వ్యతిరేక ఉద్యమంలో పొల్గొన్నవికూడా వున్నాయి. ఇటలీ, కాని మొత్తంమీద ఆదేశాల బూర్జువావర్గాలు ఫాసిస్టులతో చేతులు కలిపాయి

అసలే యుద్ధంలో ఓడిపోవడం, దానికితోడు దురాక్రమణ దారులతో యామైత్రి, యివన్నీ వారి అసతిష్టకు కారణాలు

క్రిందటి యుద్ధానంతరం కంటే ఇప్పటి పరిస్థితులు వేరుగా వున్నాయి. దీనికి కొన్ని ముఖ్యమైన కొత్త రాజకీయ కారణాలున్నాయి. వాటిలో ఒకటి కమ్యూనిస్టుపార్టీల కొత్త పాత్ర.

ఒకవిషయం అందరికీతెలుసు. యుద్ధకాలంలో యూరప్‌లో దేశాలలో పాసిస్టువ్యతిరేక స్వాతంత్ర్య పోరాటాలను అర్గనైజ్ చేయడంలో కమ్యూనిస్టు పార్టీలు ప్రధాన పాత్రవహించాయి. దీనిఫలితంగానే ప్రజలలో కమ్యూనిస్టుపార్టీల పలుకుబడి హెచ్చింది.

చర్చిల్ ఉపన్యాసంపై మీ అభిప్రాయమేమిటని "ప్రెస్టా" పత్రికా విలేజ్‌లో ప్రశ్నించగా స్టాలిన్ ఇలా అన్నాడు: కమ్యూనిస్టుపార్టీల పలుకుబడి హెచ్చడం, ఏదో అస్మాత్తుగా సంభవించిన సమయం కాదు" యూరప్‌లో కమ్యూనిస్టు పార్టీల బలం హెచ్చిందనడానికి వివిధదేశాలలో యుద్ధానంతరం జరిగిన ఎన్నికల ఫలితాలు చూస్తే చాలు. ఫ్రాన్సులో రాజకీయపార్టీలన్నిటిలోను కమ్యూనిస్టుపార్టీయే పెద్దపార్టీగా వచ్చింది 1945 ఆక్టోబరు 21 న, 1948 జూన్ 2 న జరిగిన ఎన్నికలలో 50 లక్షల వోట్లకు పైగా తెచ్చుకుంది ఇటలీలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ సభ్యత్వం 20 లక్షలకు పెరిగింది ఆదేశంలోని ప్రధాన రాజకీయపార్టీలలో అది ఒకటిగావుంది హాలెండ్, బెల్జియం, నార్వే, డెన్మార్క్ మొదలైన దేశాలలో కూడా కమ్యూనిస్టు పార్టీల పలుకుబడి ఎక్కువ అయింది. జర్మనీలో కమ్యూనిస్టు పార్టీకి 27 లక్షల వోట్లు వచ్చాయి. ఆదేశంలో అది బలమైన పార్టీగా ముందుకు వచ్చింది. హంగేరీలో 8 లక్షలమంది కమ్యూనిస్టు పార్టీకి వోటు చేశారు. యూరప్ ఖండంలో ఇంచుమించు అన్నిదేశాలలోను కమ్యూనిస్టులు ప్రభుత్వాలలో వుండి ఆ యాదేశాల అర్థిక పునర్నిర్మాణంలో ప్రముఖ పాత్రను నిర్వహిస్తున్నారు. ముఖ్యంగా పోలాండ్, యుగోస్లావియా, జర్మనీలో కమ్యూనిస్టు పార్టీలు అఖండవిజయాలను సాధించాయి

హిట్లర్ దురాక్రమణకు గురియై స్థానిక బూర్జువావర్గాల హిట్లర్‌తో చేతులు కలిపిన దేశాన్నిటిలోను, దురాక్రమణకు వ్యతిరేకంగా వచ్చిన స్వాతంత్ర్యోద్యమాలు, తప్పనిసరిగా తమతమదేశాల స్థానిక బూర్జువావర్గ

వ్యతిరేక పోరాటాలు కూడా అయివున్నాయి. ఈ దేశాలన్నిటిలోను కమ్యూనిస్టు పార్టీలు విజయంపొంది బలపడు తున్నాయంటే క్రిందటి యుద్ధానుభవంతో నేడవి అవలంబించే పాలసీవల్లనే అవి ఆ స్థితిలో వున్నాయి. కార్మికులు రైతులు, వ్యవసాయకర్తలు ఉద్యోగులు, మేధావులు మొదలైన శ్రమజీవులందరి హక్కులను కమ్యూనిస్టు పార్టీలు కాపాడుతాయి. ఈ పాలసీ అవలంబించడంవల్ల ఇదివరకవలె, శ్రమజీవులనుండి కమ్యూనిస్టు పార్టీలను ఎవరూ వేరు చేయలేక పోతున్నారు.

క్రిందటి క్రిపంచయుద్ధానంతరంకంటే ఈ యుద్ధానంతర పరిస్థితులు వేరుగా వుండటానికి మరో ముఖ్యమైన కారణం ప్రపంచరాజకీయాల్లో సోవియట్ యూనియన్ వహించే పాత్రలో వచ్చిన మార్పు: ఒక ముఖ్యమైన ప్రపంచ శక్తిగా పెంపొందిన సోవియట్ యూనియన్ పలుకుబడిని పరువుప్రతిష్టలను, దాని శతృవులు కూడా అంగీకరించక తప్పలేదు.

పై సెచ్చెన్ ట్లు రెండో ప్రపంచయుద్ధానంతరంకూడా, పెట్టుబడిదారీ దేశాల అంతరంగిక విదేశాంగ విధానాల్లో ప్రధానసూత్రం తమ పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని విలబెట్టుకోడంవలన అనేది

యుద్ధం జరిగి తున్న సమయం. కూడా బ్రిటన్ ఈ సూత్రాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని అనుసరించిరదనే విషయం మనం గమనించాలి. ఉదాహరణకు : యుద్ధంలో తమతమ దేశాలను విడిచిపెట్టి పారిపోయివచ్చిన అభివృద్ధినిరోధక బూర్జువా ప్రభుత్వాలన్నిటికి బ్రిటన్ ఆశ్రయమిచ్చింది. అంతేకాదు, యుద్ధానంతరం ఆ యాదేశాలలో తిరిగి ఈ అభివృద్ధినిరోధక బూర్జువా ప్రభుత్వాలునే నెలకొల్పడానికి ప్లానులు కూడా తయారుచేయసాగింది.

పశ్చిమ యూరప్ లో కొన్ని దేశాల విముక్తిసాధించిన తరువాత గెరిల్లాలను నిరాయుధులను చేయాలని ఒక నిబంధన లేవడేశారు. కొత్తగా ఏర్పడే ప్రభుత్వాలలో, ప్రతిఘటనోద్యమంలో ప్రముఖ పాత్ర వహించిన ఆతివాదకర్తుల్ని సాధ్యమైనంతవరకు తేకుండా చేయాలని ప్రయత్నాలు చేశారు. కాని పాపం యుద్ధానికి పూర్వం వున్న రూపంలోనే పెట్టుబడిదారీ విధానమే ఇప్పుడూ నెలకొల్పబడాలని బహిరంగంగా చెప్పడానికి వాటిప్పుడు పరిస్థితులేవీ అనుకూలంగా లేవు. అది చాలా కష్టం. అమెరికాలో జాన్ సన్, వాండెన్ బర్గ్ లాంటివారు పాతపద్ధతే రావాలని బహిరంగంగా

చెప్పుతూ వచ్చినమాటలునిజమే. కాని అలాంటివారు అరుదు. కాని మొత్తంమీద చూస్తే పెట్టుబడిదారీవిధానంలో పెద్ద సంస్కరణ అవసరం అనేది ప్రతిచోటా అంగీకరింప బడింది. పెట్టుబడిదారీ విధానం క్రిందనే ఆర్థిక స్థానాలు కొన సాగింపబడాలని, సోషల్ ఇన్నూరెన్సు రావాలని, ప్రభుత్వ పెట్టుబడి వద్దతి బంపడాలని మొదలైన ధోరణులు బలపడ జొచ్చాయి.

బ్రిటన్ లో కొన్ని ముఖ్యమైన పరిశ్రమలు ప్రభుత్వ పరమైనర్లు బిడుతున్నాయి. బూట్ల వావర్గం తనంతటతానే ఉత్పత్తి సాధనాలను ప్రభుత్వ పరంచేయక తప్పలేదంటే వ్యక్తులచేతులలో ఉత్పత్తి సాధనాలు పెట్టుకునే వద్దతి ఇకపనిచేయదని అంగీకరించినట్లేకదా. అయితే నూతన ప్రజాస్వామికాలను నెలకొల్పుకున్న తూర్పు యూరప్ దేశాలలో పరిశ్రమలు వగైరా ప్రభుత్వపరం చేయడానికి, బ్రిటన్ లో ప్రభుత్వపరం చేయడానికి చాలావ్యత్యాసం వుంది. తూర్పు యూరప్ దేశాలలో నేడు ప్యూడల్ ప్రభువులు లేరు. జమీందారీలన్నీ, రద్దు గావింపబడ్డాయి. ఉత్పత్తి సాధనాలు చాలభాగం నేడు ప్రభుత్వ ఆస్తిగా మార్చ బడ్డాయి. అప్రభుత్వాల కూడా కాక్కిలను పీడించే దనవంతుల చేతులలో లేవు. కష్టజీవుల హక్కుల కోసం సౌఖ్యం కోసం పనిచేసే ప్రభుత్వాలవి.

ఇంకా పాతరకపు ప్రజా స్వామ్యదేశాలైన బ్రిటన్ లాంటి వాటిలో పరిశ్రమలు ప్రభుత్వ పరమైనంత మాత్రాన దేశంలో జాతీయ సంపద, ఆదాయాల సంపకంలో మార్పేమీరాదు. ఈ పెద్దపెద్ద పెట్టుబడిదార్లకు పూర్వంవారి లాభాలకు ఏమీ తీసిపోనంత సప్తపరిహారం ఇవ్వబడుతుంది. కాని పైన చెప్పిన నూతన ప్రజాస్వామ్య దేశాలలో పరిస్థితి యిదికాదు. అక్కడ ఉత్పత్తి సాధనాలు ప్రభుత్వ పరమైనర్లదమంటే పూర్వపు యజమానులనదిదే వారికేమీ ఇవ్వబడదు. జాతీయ ఆదాయ సంపకంలో పూర్తి మార్పు వస్తుంది.

పోతే మనం ఇంకో విషయం గమనించవలసి వుంది. యూరప్ లో పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని విలబెట్టుకోడానికి జరిగే పోరాటంలో వారు ఏ పద్ధతులు పయోగిస్తున్నారు ?

వారుచేసే మొట్టమొదటి ప్రయత్నం కార్మికోద్యమంలో మితవాద పక్షాలను బలపర్చడం. జర్మనీ, హంగేరీ, ఇటలీ, ఫ్రాన్సు దేశాలలో

సోషల్ డెమాక్రాటిక్ పార్టీని, కార్మికవర్గంలో మితవాద ముఠాలను తిరిగి తమకు ప్రవాస సాధనాలుగా ఉపయోగించుకోవడం.

* యూరపియన్ దేశాలలో నేడు సోషల్ డెమాక్రాటిక్ ఉద్యమాన్ని తమ తమ వైపులకు తిప్పుకోడానికి, అభ్యుదయ శక్తులకు, అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులకు మధ్య సంఘర్షణ తీవ్రమైంది. పెట్టుబడిదారీ దేశాల ఆంతరంగిక విధానంలో యిది ఒక ముఖ్య విషయం అవుతుంది. ఆదే సమయంలో సోషల్ డెమాక్రాటిక్ పార్టీలోనే ఆతివాద మితవాదశక్తుల మధ్య కూడా పోరాటం జరుగుతోంది. సోషల్ డెమాక్రాటిక్ కార్మిక సామాన్యం కమ్యూనిస్టులతో కలిసి పనిచేయాలని వాంఛిస్తున్నారు. మితవాద నాయకులు యుద్ధానికి పూర్వమున్న పాతపద్ధతినే, తిరిగి నెలకొల్పాలని తలచుతున్నారు.

* దీనికి ఉదాహరణ కావాలంటే జర్మనీని పరికిస్తే చాలు. జర్మనీలోని సోషల్ డెమాక్రాట్లలో ఒక పెద్దభాగం తమ పార్టీ అవలంబించిన పాలిపాలనీని విడనాడి, కమ్యూనిస్టుపార్టీతో కలిసి పని చేయాలనే నినాదం తీసుకున్నారు. దాని ఫల్యవశానంగానే 1946 ఏప్రిల్ 21-22 తేదీలలో సోషల్ డెమాక్రాటిక్ - కమ్యూనిస్టుపార్టీల సంయుక్త సమావేశం జరిగింది. జర్మన్ సోషలిస్టు యూనిటీ పార్టీ అనే పేరుతో ఒక ఐక్యపార్టీ ఏర్పాటుపడింది. సోవియట్ ఆధీనంలోనున్న జర్మనీలోని సోషల్ డెమాక్రాట్లలో అధికసంఖ్యాకులు ఈ ఐక్యతకు అనుకూలంగా వున్నారు. షార్ప్ మజర్మనీలో వున్న బ్రిటిష్, అమెరికన్ అధికారవర్గాలు ఎన్ని ఆటంకాలు కలుగజేసినా ఈ ఐక్యతను చెడగొట్టలేకపోయారు. షార్ప్ మజర్మనీలోకూడా ఈ ఐక్యతపట్ల సానుభూతి హెచ్చింది.

* జర్మనీ కార్మికవర్గంలో వచ్చిన ఈ ఐక్యత అక్కడి మితవాద ఉద్యమానికి గొడ్డలిపెట్టు అని పేరేచెప్పనక్కర్లేదు. అందుచేత అభివృద్ధి నిరోధకులంతా ఈ కొత్తపార్టీకి వ్యతిరేకంగా కత్తులు దూస్తున్నారు. దీనికి పోటీగా బ్రిటిష్, అమెరికన్ పాలకవర్గాలు, సోషల్ డెమాక్రాట్లలో అభివృద్ధి నిరోధకుడైన షూమాచర్ ముఠాను బలపర్చుతారు. ఈ ముఠా కాపిటలిస్టు విధానాన్ని నిలబెట్టడానికి షార్ప్ మజర్మనీలో పాతపద్ధతి మితవాద సోషల్ డెమాక్రాటిక్ పార్టీని పునరుద్ధరించడానికి పనిచేస్తోంది.

ఈ షూమాచర్ ముఠా తత్వం తెలుసుకోవాలంటే అతనితో నేడు

చేతులు కలిసినవారి పేర్లు తెలుసుకుంటే చాలు. పూర్వం బూర్జువావర్గానికి సేవచేసి, వారికి అండగా నిలబడ్డ ప్రభాత మితవాద సోషల్ డెమాక్రాట్ ప్రముఖులు, సెవరింగ్ నోస్కే, పాల్ లోచే మొదలైనవారు నేడు షూమాచర్ గ్రూపులో వచ్చి చేరారు. వీరిమీద పూర్తి విశ్వాసం. వుండాలని బ్రిటిష్ పత్రికలు బహిరంగంగా ప్రచారం కూడా చేస్తున్నాయి.

ఈ పోరాటం యొక్క ఫలితం కుదనే భవిష్యత్తులో పెట్టుబడిదారీ దేశాల ఆంతరంగిక విధానం ఎలా వుంటుంది అనేది ఆధారపడి వుంది.

పెట్టుబడిదారీ విధానాన్ని నిలదెబ్బకోడానికి వారు సాగించే పోరాటంలో రెండో ప్రయత్నం మత ప్రభావాన్ని చర్చి యొక్క పలుకుబడిని ఎక్కువ చేయడం. పోప్ (మతగురువు) నాయకత్వం క్రింద ఒక అంతర్జాతీయ కాథలిక్ సంస్థనొక దానిని విడిచింపాలని ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ మధ్య వాటికన్ మతగురువులు వివిధ దేశాలలో ప్రచారం సాగించడానికి 32 మంది ప్రచారకర్తలను నియమించారు. అలాగే ప్రొటెస్టెంట్లు చర్చివారు కూడా ప్రచారకర్తలను నియమిస్తున్నారు. ముస్లిం చర్చిని కూడా యూనిథంగానే రాజకీయ ప్రచారానికి ఉపయోగించాలని ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి, దీనికి విదర్బనం ఇండియాలో కనబడుతుంది.

బూర్జువావర్గం ఎంతో వింతకరమైన ఎత్తుగడలు అవలంబిస్తోంది.

పచ్చి అభివృద్ధి నిరోధకులు గా వున్న మితవాద పక్షాలు నిషేధించబడిన దేశాలలో బూర్జువావర్గం ప్రత్యేకమైన ఎత్తులు వేస్తోంది. ఆ దేశాలలో నిషేధించబడకుండా వున్న అతివాద పార్టీలలోని అత్యంత మితవాద గ్రూపులను బలపరుస్తూ వారి చేతులలోకి నాయకత్వాన్ని తీసుకు రావాలని తాపత్రయపడుతోంది. దేశంలో వారి పలుకుబడిని ఎక్కువ చేయాలని ప్రయత్నిస్తోంది. దీనికి ఉదాహరణ మనకి హంగేరీలో కనబడుతుంది. హంగేరీలోని అతివాద పార్టీలలో కల్లా మితవాదంగా వుండేది “చిన్న భూస్వాముల పార్టీ” (Smallholders Party) ఎన్నికలలో ఈ పార్టీకి బుడాపెస్టు ప్రాంతంలో మెజారిటీ వచ్చింది. ఒక చిత్రం ఏమిటంటే ఈ పార్టీ పేరు చిన్న భూస్వాముల పార్టీ. దీనికి మెజారిటీ ఓట్లు వచ్చిన బుడాపెస్టు ప్రాంతంలో ఆసలు వ్యవసాయానికి లాయకీ అయిన భూమేలేదు. అంటే ఆ ప్రాంతంలో వుండే బూర్జువావర్గం, వారి అనుచరులు ఈ పార్టీకి వోటు చేశారనేది స్పష్టం.

పెట్టుబడిదారీ వర్గం చేసే మూదోప్రయత్నం ఫాసిస్టు ఉద్యమాన్ని బల పర్చడం. అయితే ఈ పనిని ఇంకా రహస్యంగా తెలుచాటునే చేస్తూ వున్నారు.

పెట్టుబడిదారీ విధానంలో తీవ్రమాతున్న సంక్షోభంయొక్క రాజకీయ స్వరూపమే ఫాసిజం కనక, అదిమళ్ళీ తలఎత్తుతుందనే ఘనం అనుకోవారి పెట్టుబడిదారీ విధానంలో గుత్తగానే పద్ధతి బలవదించడమే దాని ఫలితం మరింత అభివృద్ధి నిరోధక విధానం ప్రత్యక్షం కావడమే అని లెనిన్ హెచ్చరించాడు మార్క్సిజానికి వికార వ్యాఖ్యానాలు చేసే వారికి జవాబుగా వ్రాసిన ఒక వ్యాసంలో కూడా లెనిన్ ఇలా స్పష్టం చేశాడు.

“పెట్టుబడిదారీ విధానంలో గుత్తపద్ధతి అనే కొత్త ఆర్థిక విధానం (అదే సామ్రాజ్యవాద) యొక్క రాజకీయ పర్యవసానం. ప్రజాతంత్ర పద్ధతినుంచి అభివృద్ధి నిరోధక పద్ధతికి దిగజావడమే అవుతుంది. పెట్టుబడిదారీ విధానంలో స్వేచ్ఛా పోటీవుంటే దానితోపాటు ప్రజాతంత్రం వుంటుంది. అదిపోయి, గుత్తపద్ధతి వచ్చిందంటే దానితోపాటు అభివృద్ధి నిరోధకతత్యమే వుంటుంది.”

నేడు కొన్ని కాపిటలిస్టు దేశాలను కనక ఘనం పరిశీలించితే రాజకీయంగా అభివృద్ధి నిరోధక తత్వాన్ని ఫాసిజాన్ని పునరుద్ధరించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని స్పష్టంగా కనబడుతుంది. దీనికి తోడు ఫాసిస్టుదేశాలు రెడు. స్పెయిన్, పోర్చుగల్. ప్రత్యక్షంగా ఇంకా మన ఎదుట అలాగే వున్నాయి. ఇవిగాక పూర్వం ఫాసిస్టు దేశాలైన జర్మనీ, ఇటలీ, హంగరీ, మొదలైన చోట్ల రహస్య ఫాసిస్టు ఉద్యమం కూడా వుంది.

ప్రజాస్వామ్య దేశాలలోకూడా నిస్సందేహంగా ఫాసిజాన్ని పునరుద్ధరించడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. దీనికి రుజువులుకూడా లేకపోలేదు. బ్రిటన్ ఫాసిస్టుపార్టీయైన మాక్స్ క్లౌన్ చర్యలు, అమెరికాలో ఫాసిస్టు గ్రూపుల ఏర్పాటలు చూస్తే చాలు. అలాగే గ్రీసులో ట్రిచిప్ మద్దతుతో రాజకీయవాదులు తిరిగి అధికారంలోకి వచ్చారు. ఏవిధంగా చూచినా ఈ మూలాకీ, ఫాసిస్టులకీ ఏమీ తేడాలేదు.

నూతనప్రజాస్వామ్య దేశాలైన తూర్పుయూరప్ దేశాలలో ఈ

ఫాసిస్టు పార్టీల పునర్నిర్మాణం ఏమంత సులభంకాదు ఎందుచేతనంటే, అక్కడ వ్యవసాయ విధానంలో విప్లవం వచ్చింది. భూస్వామ్యవిధానం, జమీందారీవిధానం రద్దుగావించబడింది. ప్రభావమైన ఉత్పత్తిసాధనాలన్నీ జాతీయ మొనర్చబడ్డాయి ఈ మార్పులన్నీ బూర్జువావర్గపు ఆర్థిక పునాదుల్ని పెకల్చివేశాయి. దీనికితోడు ఆ దేశాలలో ప్రభుత్వాలు అభ్యుదయ శక్తుల చేతులలో పున్నాయి. వీటన్నిటివల్ల ఆ దేశాలలో ఫాసిజ్ పునర్నిర్మాణం కష్టసాధ్యం గావించబడింది.

ఎప్పుడూపున్నట్లుగానే నేడుకూడా పెట్టుబడిదారీ దేశాల అంత రంగీకరించినాం వాటివిదేశాంగ విధానంతో అంటిపెట్టుకునేవుంది.

నేడువారి సోవియట్ వ్యతిరేక పోరాట పద్ధతులు క్రిందటి ప్రపంచ యుద్ధానంతరంవలెగాక కొత్తపోకడలు అవలంబిస్తున్నాయి. ఇదివరకు వలె ఇప్పుడు ఆదేశీయవ్యవహారాలలో కరుగజేసుకోదంసాధ్యంకాదు. కాని ఈఅభివృద్ధి నిరోధకులు పూరుకోలేదు. వివిధదేశాలలో సోవియట్ వ్యతిరేక ప్రచారం రోజురోజుకూ ఎక్కువచేస్తున్నారు. సోవియట్ యూనియన్ నును ప్రపంచంలో వేరుచేసి ఒక వ్యతిరేక కూటమిని నిర్మించాలని తంటాలు పడుతున్నారు.

1946 మే 27 వ తేదీని మాలోటావ్ తన ప్రకటనలో అలాంటి దోరణులనుగూర్చి హెచ్చరించాడు బ్రిటిష్ అమెరికన్ ప్రభుత్వాల యుద్ధానంతర పాలసీ. ఇప్పుడు తయారుచేయబడుతున్న శాంతి ఒడంబడికలలో మనకి స్పష్టమవుతుంది. దానిని పరిశీలిస్తే సోవియట్ వ్యతిరేక దోరణులు అందులో ద్యోతకమవుతున్నాయని మాలోటావ్ ప్రకటించాడు. సోవియట్ యూనియన్ ప్రాముఖ్యతను, యుద్ధానంతర ప్రపంచ రాజకీయాల్లో దాని పాత్రను కొంచెపరచడానికి జరిగే ప్రయత్నాలను మాలోటావ్ ఖండించాడు.

సోవియట్ వ్యతిరేక పోరాటంలో బూర్జువావర్గం అవలంబించే పాలసీని చూడాలంటే బ్రిటిష్ అభివృద్ధినిరోధకులుచేసేది గమనిస్తే చాలు. వారు యూఐఎఫ్ లో సోషల్ డెమాక్రాటిక్ ఉద్యమంలోని మితవాదుల్ని అందుకు ఉపయోగిస్తున్నారు. బ్రిటిష్ బూర్జువావర్గం యొక్క ఈఎత్తు కొనసాగించుకో దానికి బ్రిటన్ లోని లేబరుపార్టీ లేబరు ప్రభుత్వం బాగావీలుగా దొరికాయి. ఈసందర్భంలో కన్ఫర్వేటివ్ ప్రభుత్వం కంటెపూడా లేబరు

ప్రభుత్వం వుండడమే వారికి మంచి అనువుగా వుంది. కన్సర్వేటివ్ ప్రభుత్వం వున్నప్పుడు లేదని పార్టీ అనుచరులు ఆ ప్రభుత్వ విదేశాంగ నీతిని వ్యతిరేకించుతూ వుండేవారు. అవిధంగా చూర్ణవావర్గ విదేశాంగ విధానానికి ఎప్పుడూ ఒక వ్యతిరేకతా ప్రమాదం వుండేది. కానీ నేటి పరిస్థితి అదికాదు బెనిన్ అవలంబించుతున్న విదేశాంగ విధానాన్ని వ్యతిరేకించ వలసిన అవసరం కన్సర్వేటివ్ పార్టీకి ఏమీలేదు. కాని అయితే బ్రిటిష్ కార్మికులు మాత్రం, బెనినూ, లేదని ప్రభుత్వమూ అవలంబించుతున్న అభివృద్ధినిరో ధక పాలసీని అంగీకరించడంలేదు. బెనిన్ పాలసీపట్ల ఈ అసంతృప్తి పార్లమెంటరీ లేదని పార్టీలో వచ్చే వ్యతిరేకతలో మనకి స్పష్టమవుతుంది.

మనం ఇంకో ముఖ్య విషయాన్ని కూడా గమనించాలి. పెట్టుబడి దారీ విధానానికి, సోషలిస్టు ఆర్థిక విధానానికి మధ్య వచ్చే ఈ ఘర్షణ ఒక్కదాని పైనే నేడు కాపిటలిస్టు దేశాల విదేశాంగ నీతి ఆధారపడిలేదు. పెద్ద పెట్టుబడిదారీ దేశాల మధ్యనున్న సామ్రాజ్య వైరుధ్యాలకూడా అందులో ఒక ముఖ్యమైన పాత్రనే వహిస్తున్నాయి. ముఖ్యంగా బ్రిటన్ అమెరికాల విషయం అంతే ఈ రెండు సామ్రాజ్యవాద దేశాలూ, ఇంకా అంతర్జాతీయ సమస్యల్లో ఒకే కూటమిగా వనిచేస్తున్నప్పటికీ వారి మధ్య వైరుధ్యాలు తిరిగి పొడపూపుతూనే వున్నాయి. రెండో ప్రపంచయుద్ధం రాకముందు అంటే బ్రిటన్ అమెరికాలకు రెండింటికీ ఒకే శతృవుగా ఫాసిస్టు దురాక్రమణ సంభవించకముందు. ఈ రెండు దేశాల మధ్యనున్న వైరుధ్యాలే పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచంలో ప్రధానమైన వైరుధ్యాలుగా వుండేవి. ఇప్పుడీ ఓడిపోయిన తరువాత నేడున్న ఈ వైరుధ్యాలే పెట్టు బడిదారీ ప్రపంచంలో ప్రధానమైనవిగా బ్రటికివస్తున్నాయి ఈజిప్తోన అమెరికన్ పెట్టుబడిదారుల పాలసీ ముఖ్యంగాను, ప్రప్రథమంగాను, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యాన్ని చితుకగొట్టడం. పోటీలో ప్రపంచమంతటా అమెరి కన్ పెట్టుబడికి సమాన అవకాశాలు కలిగించుకోడం

బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి, డచ్ సామ్రాజ్యాలను రూపుమాపాలనే అమెరి కన్ ప్రయత్నం అనేక రూపాల్లో మనకి గోచరిస్తుంది. యుద్ధసమయం లోనే బ్రిటిష్, అమెరికన్ ప్రభుత్వాలు చేసుకున్న ఒడంబడికలో వలస దేశాలు మొదలై నవన్నీ సంయుక్త సంరక్షణక్రింద వుండాలని ఒక సూచన వుంది. ఇంకో ఉదాహరణ చూడండి. ఈ మధ్య ఒక అమెరి

కన్ ప్రచురణసంస్థ ఒకపుస్తకాన్ని ప్రకటించింది. దానిలో గ్రంథకర్త బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి, డచ్ సామ్రాజ్యాల వలసదేశవిధానాలను తీవ్రంగా విమర్శించాడు అంతగా విమర్శించినవాడు ఆవలస దేశాలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాన్ని ఇవ్వమని కోరుతాడను కుంటారు. కాని ఆయన అమాతే ఎతలేదు. పై పెచ్చు వలసదేశప్రజలు స్వాతంత్ర్యం పొందడానికి ఇంకా అర్హత సంపాదించలేదన్నారు. అందుచేత అయినచేసిన సూచన ఏమంటే ఆ వలసదేశాల్లో తమకు ఎవరు సంరక్షకులుగా వుండాలో కోరుకోవాలట! మళ్ళీ అందులోను ఇంకోమడతపేచీ పెట్టాడు. అఎన్నుకోడంలో వలసదేశాలు ప్రస్తుతం తమ దేశాలను పాలించుతున్న సామ్రాజ్య దేశాలను మాత్రం ఎన్నుకోకూడదని సలహాయించాడు. ఈగ్రంథకర్తగారి అభిప్రాయంలో వలసదేశాలు అమెరికాను తమసంరక్షకుడుగా ఎన్నుకుంటారని ఆశ. అలాఎన్నుకోమనిసలహా!

వలసదేశాలలో సామ్రాజ్య పరిపాలనకు వ్యతిరేకంగా స్వాతంత్రోద్యమాలు చాల బలపడ్డాయి. బ్రిటిష్, ఫ్రెంచి, డచ్చి ప్రభుత్వాలు వలసదేశాలలో తమ పలువు స్రతిష్ఠలు గోల్పోయాయి. ఆ దేశాల ప్రజలకు యీ ప్రభుత్వాలంటే భయంబోయింది. ఈ యుద్ధంలో సామ్రాజ్య వాద పైన్యాలతోపాటుగానే వలసదేశ ప్రజలకూడా ఆయుధాలు చేపట్టి పోరాటంలో పాల్గొన్నారు. కాన్నిచోట్ల అమెరికన్, బ్రిటిష్, డచ్ పైనికులు ఓడిపోవడం, ఖైదీలుగా చిక్కుపడడం కూడా వారు చూచారు.

ఈ సామ్రాజ్య వ్యతిరేక ఉద్యమం బలపడడానికి ఆర్థిక కారణాలు కూడా వున్నాయి. యుద్ధకాలంలో కాన్ని వలసదేశాలు ఆర్థికంగా చాలా బలపడ్డాయి. కాన్ని దేశాలు బ్రిటన్మీద ఆధారపడనక్కరలేకుండా స్వాప్యవం పొందాయి. కాన్ని బ్రిటన్కుకే అప్పు పెట్టాయి.

పశ్చిమ దేశాల కూటమిని (Western Block) నిర్మించాలనే ప్లానుకూడా వలసదేశ సమస్యకు సంబంధి చినదే. ఈ కూటమిలో బ్రిటన్ ప్రాన్సు, బెల్జియం, హాలెండ్, పోర్చుగల్ దేశాలు, ఇవిగాక కాన్ని ప్యాండినేవియా దేశాలు కూడా వుండాలని ప్లాను. ఈ కూటమి ప్రధానంగా సోవియట్ వ్యతిరేక కూటమి సోవియట్ చుట్టూ వలయం నిర్మించావితే ఈ కూటమి ఏర్పాటు. ఈ వలయం నేడే సోవియట్ సరిహద్దులలోనిర్మించడం రాజకీయంగా వారికి సాధ్యంకానిదిగా వుంది. ఎందుకంటే

సోవియట్ సరిహద్దు దేశాన్ని దానితో సన్నిహిత స్నేహసంబంధాలు కలిగివున్నాయి. అందుకనే పశ్చిమ యూరప్ లో మాత్రమే తంటాలు పడుతున్నారు.

ఈ పశ్చిమశాల కూటమిని నిర్మించడంలో సామ్రాజ్యవాదుల మరొక ఎత్తునుకూడా మనం గమనించాలి. ఈ కూటమిలో బ్రిటన్ ప్రాన్సు బెల్జియం, హాలెండు పోర్చుగల్ వుండడంవల్ల ప్రపంచంలోని, వలస దేశాలలో నూటికి 95 దేశాలు ఈ కూటమి క్రిందికి వస్తాయి. ఈ సామ్రాజ్యాలను చెడగొట్టి వలసదేశాలన్నిటినీ తన ఆధీనం క్రిందికి తెచ్చుకోవాలనే అమెరికన్ ఎత్తులకు ఇది ఎదురెత్తు అంతేకాదు, వలస దేశాలలో బలపడుతున్న స్వాతంత్రోద్యమాలను అరికట్టడానికి ఒక ఐక్య సామ్రాజ్యకూటమిని నిర్మించడం. ఇవన్నీ ఈ పశ్చిమదేశాల కూటమిని నిర్మించాలనే ప్లానువెనుకనున్న ఉద్దేశాలు.

ఆంగ్లో-అమెరికన్ ఆర్థిక సంబంధాలు

వైదటి ప్రపంచ యుద్ధంలోనూ, రెండో ప్రపంచ యుద్ధంలోనూ కూడా బ్రిటన్ అమెరికాలు మిత్రరాజ్యాలుగానే వుండి పోరాడాయి. రెండో ప్రపంచ యుద్ధంలో అమెరికా ఇంగ్లండుకు ఎంతో సహాయం చేసింది. అరువుకొలు ఒడ. ఒడిక క్రింద బ్రిటనుకు 1 కోటి 50 లక్షల డాలర్ల విలువచేసే సామాగ్రిని యిచ్చింది. అంతే గాకుండా ఆంగ్లో అమెరికన్ ఆర్థిక ఒడంబడికలో ఈ దాకీని తీర్చనక్కర లేదని రద్దు చేసింది కూడా.

ఇప్పుడు అమెరికా ఇంగ్లండుకు మళ్ళీ 440 కోట్ల డాలర్లు కొత్త రుణం ఇవ్వడానికి అంగీకరించింది ఇందులో 65 కోట్ల అరువు కొలు దాకీల తుది పరిష్కారం క్రిందకి పోయేటట్లు పరతు. కాని ఈ రుణాన్ని గురించిన రాయబారాలు పరిశీలిస్తే ఈరెండు పెట్టుబడిదారీ దేశాలమధ

మన్న పరస్పర వైరుధ్యాలు ఎంతలోతుగా వున్నాయో మనకి బోధ పడుతుంది. ఈ రుణం ఇవ్వడంలో విజానికి అమెరికా పెట్టిన షరతులు బ్రిటనుకు ఏమాత్రం అనుకూలంగా లేవు. అయినా బ్రిటిష్ పార్లమెంటు వాటికి అంగీకరించింది. ఎందుకంటే బ్రిటిష్ ఆర్థిక విధానాన్ని పునరుద్ధరించు కోడానికి వాటికింకో మార్గం కనబడలేదు. ఒక ప్రముఖ బ్రిటిష్ పత్రిక "ఎకనమిస్టు" ఈ అమెరికన్ గణాంకాన్ని గురించి 1945 డిసెంబరు 15వ తేదీ సంచికలో ఇలా వ్రాసింది. "బీసీవాళ్ళకింకో గత్యంతరంలేదు కాని ఏదో సామెత చెప్పినట్లుగా వాళ్ళు దనవంతుల్ని శపించ గలరు." అని వ్రాసింది.

బ్రిటను ఇతరదేశాలవద్ద మరో రుణంచేయడం. అందులోనూ తనకు ఏమీ అనుకూలంగాలేవి షరతులకులోబడి అప్పుతెచ్చుకోడంచూస్తే, ఈ రెండోప్రసంగ యుద్ధపరితంగా బ్రిటిష్ ఆర్థికవిధానంలో చాలతీవ్రమైన మార్పులు సంభవించాయనేది స్పష్టమవుతుంది. శతాబ్దంతరబడి ఇతరదేశాలకు, తనషరతులమీద అప్పులుపెట్టి, తననొకాదంతో ఎప్పటికప్పుడు వసూలుచేసుకుంటూ వుండే బ్రిటను నేడు ఇతరులుపెట్టిన షరతులకు తలవొగ్గి అప్పుతెచ్చుకోటానికి సిద్ధపడుతోందంటే బ్రిటిష్ ఆర్థిక విధానంఎంత దెబ్బతిన్నదోమనం వూహించుకోవచ్చు.

పెట్టుకొడి దారీవిధానంలో అసమాన ఆర్థిక రాజకీయ అభివృద్ధి సూత్రం ఆచరణలో ఎలావుంటుందో తెలుసుకోవాలంటే ఆంగ్లో-అమెరికన్ సంబంధాలను చూస్తేచాలు.

18 వ శతాబ్దంతంవరకూ అమెరికా దాదాపు బ్రిటిష్ కాలనీలాగానే వుండేది. నూరు సంవత్సరాల క్రితంవరకూ అమెరికా ప్రధానంగా వ్యవసాయక దేశంగానే వుండేది. దేశంలో ఎక్కువభాగం - పశ్చిమ భాగమంతా వివాసాలు ఏర్పరచుకోని ప్రాంతంగానే వుండేది. బానిసలను పెట్టుకునే ఆర్థికవిధానం దక్షిణ ప్రాంతంలో పెత్తనంచేస్తూ వుండేది. అమెరికా తన ముడి సరకులూ ఆహారపదార్థాలూ యూరప్ కి ఎగుమతిచేసి పారిశ్రామిక యంత్రాలు కొనితెచ్చుకునేది. అందులో కూడా ఇంగ్లండుకే బాకీపడివుండేది. 1848 నటి లెక్కలు చూస్తే ఈ రెండుదేశాల ఆర్థిక పరిస్థితులు ఎలావుండేవో మనకితెలుస్తుంది.

దేశం,	జనాభా	బొగ్గు ఉత్పత్తి	ఇనుము ఉత్పత్తి	విల్లులకు కావలసిన పత్తి
గ్రేట్ బ్రిటన్ ఐర్లండు కలసి	2 కోట్ల 80 లక్షలు	60 కోట్ల టన్నులు	20 లక్షల టన్నులు	3 లక్షల టన్నులు
అమెరికా	2 కోట్ల 20 లక్షలు	8 కోట్ల టన్నులు	8 లక్షల టన్నులు	1 లక్ష టన్నులు

1848 లో బ్రిటన్ జనాభా అమెరికా కంటే ఎక్కువవుంది. బ్రిటన్లో తయారయే బొగ్గు అమెరికన్ ఉత్పత్తికి దాదాపు 2 రెట్లు ఎక్కువవుంది. బ్రిటను ఉత్పత్తివేసే ఇనుము, బట్టల విల్లులకు ఉపయోగించే పత్తి అమెరికాకు 3 రెట్లు ఎక్కువగా వున్నాయి

20 వ శతాబ్దం ప్రారంభానికి అంటే సామాన్యవాద దశలోకి వచ్చే సరికి అమెరికా ఇంగ్లండును దిగకొక్కేసింది. 1900 సం. నాటి లెక్కలు చూడండి:

దేశం	జనాభా	బొగ్గు ఉత్పత్తి	ఇనుము ఉత్పత్తి	విల్లులకు కావలసిన పత్తి
గ్రేట్ బ్రిటన్ ఐర్లండు కాకుండా	4 కోట్ల 10 లక్షలు	22 కోట్ల 50 లక్షల టన్నులు	90 లక్షల టన్నులు	15 లక్షల టన్నులు
అమెరికా	7 కోట్ల 60 లక్షలు	24 కోట్ల 10 లక్షల టన్నులు	1 కోటి 40 లక్షల టన్నులు	4 లక్షల టన్నులు

1900 సం. నాటికి అమెరికా ఉత్పత్తివేసే బొగ్గు, ఇనుము ఇంగ్లండు కంటే మించి పోయాయి. కాని అమెరికా ఎగుమతివేసే సరుకులు మాత్రం ఇంకా ముదీసరుకులు ఆహారపదార్థాలే ఎక్కువ అమెరికన్ ఆర్థిక జీవనంలో బ్రిటీష్ పెట్టుబడి ఇంకా ముఖ్య పాత్రనే వహించుతూ ఉంది. 1910 నాటికి అమెరికాలోని విదేశ పెట్టుబడులు 8 కోట్ల డాలర్లు అందులో 3 కోట్ల డాలర్లు బ్రిటీష్ పెట్టుబడి కాని అప్పటికి అమెరికా, యూరప్, దక్షిణ అమెరికాకు దాదాపు 1 నుంచి $1\frac{1}{2}$ కోట్ల వరకూ పెట్టుబడిని ఎగుమతి చేయసాగించింది.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధం వచ్చే సమయానికి ఏవోకాన్నిటిలో తప్ప మిగతా అన్ని విషయాలలోను అమెరికా బ్రిటనును మించిపోయింది. 1938 నాటి లెక్కలు అదే తెల్పుతాయి.

దేశం	జనాభా	బొగ్గు ఉత్పత్తి	ఇనుము ఉత్పత్తి	విద్యుచ్ఛక్తి
గ్రేట్ బ్రిటన్ (ఐర్లండు లేకుండా)	4 కోట్లు 60 లక్షలు	23 కోట్లు 20 లక్షల టన్నులు	1 కోటి రెండు లక్షలు	3100 కోట్లు కిలోవాట్లు
అమెరికా	13 కోట్లు	35 కోట్లు 20 లక్షల టన్నులు	2 కోట్లు 90 లక్షల టన్నులు	11600 కోట్లు కిలోవాట్లు

ఆ విధంగా 1938 నాటి అమెరికా జనాభా బ్రిటన్ కంటే మూడు రెట్లు పెరిగింది. బొగ్గు ఉత్పత్తి నూటికి 50 వంతులు ఎక్కువ అయింది. వరిశ్రమలకు ముఖ్యమైన ఇనుము, విద్యుచ్ఛక్తి మూడేసి రెట్లు ఎక్కువ అయ్యాయి వర్తకనోకాలు, విదేశ పెట్టుబడులు, అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సంబంధాలు వీటిలో మాత్రం ఇంకా బ్రిటనుదే పైచేయిగా వుంది.

పత్తి, పొగాకు, మాంసం గోధుమ మొదలైన వ్యవసాయక పదార్థాలనే ఎక్కువగా ఎగుమతిచేస్తూ వుండే అమెరికా ఇప్పుడు పారిశ్రామిక వస్తువులను కూడా ఎగుమతి చేయసాగింది. 1937 నాటికి అమెరికా ఎగుమతులలో నూటికి 49 వంతులు పారిశ్రామిక వస్తువులన్నాయి.

బ్రిటన్ అమెరికాల ఆర్థిక బలాబలాల్ని పోల్చి చూసేటప్పుడు బ్రిటనుకు తన సామ్రాజ్యంలోని వలసదేశాల దోమినియన్లలోని ఆర్థిక సంపత్తి వుందనే విషయాన్ని మనం మరచిపో కూడదు.

అయితే అంత త్వరితంగా అమెరికా బ్రిటనును మించి పోవడానికి కారణాలేమిటి? దీనికి సమాధానం కావాలంటే అంత తొందరగా అమెరికా ఆర్థికాభివృద్ధి పొందడానికి తోడ్పడిన వేమిటో చూడాలి.

మొట్టమొదటి కారణం, అమెరికాలో ప్యూడర్ ప్రభువులు లేరు. ఒక్క దక్షిణ ప్రాంతంలో కొన్నిచోట్ల తప్ప దేశంలో ఇంకెక్కడా భూమి జమీందారీ ఆక్రమణ క్రిందలేదు. లెనిన్ చెప్పినట్లు అమెరికన్

వ్యవసాయ ఆర్థికవిధానం కొత్త పద్ధతులలో అభివృద్ధి చెందింది. అక్కడ రైతులే పెట్టుబడిదారీ భూస్వాములయారు. అమెరికాలో కావలసినంత భూమి ఉచితంగా వుంది. అక్కడ కొద్దిమంది వ్యక్తుల చేతులలో భూమిని పెట్టుకునే పద్ధతి లేదు. కొంత భూమిని ప్రభుత్వమే రైతులకు వూరికే పంచిపెట్టింది.

19 వ శతాబ్దారంభంలో అమెరికన్ వ్యవసాయ ఆర్థిక విధానాన్ని పరిశీలిస్తూ లెనిన్ ఇలా వ్రాశాడు. "అమెరికాలో షిశువు బాగమంతా పెద్ద అనాక్రమిత భూమిగానేవుంది. ఈ భూమిని ఉచితంగానే పంచి పెట్టారు. అక్కడ ఇంకా వ్యక్తిగత భూస్వామ్య విధానంలేదు."

ఇది అమెరికా ఆర్థికాభివృద్ధికి ఎంతో తోడ్పడింది. ఇతర దేశాల కంటే ఎక్కువ కూలి ఇవ్వడానికి, దేశీయ వ్యాపారాభివృద్ధికి ఇదిచాలా సహాయపడింది.

అమెరికా సత్వరాభివృద్ధికి రెండో కారణం, అదేళంలో వున్న అశేషమైన సహజసంపద.

దేశ ఆర్థికాభివృద్ధిలో ప్రకృతికి సంబంధించిన విషయాలు వహించే పాత్ర ఏమీవుండదని ఒక్కొక్కప్పుడు భావించబడుతుంది. ఇలా అనుకోవడానికి కారణం ఒకటే. బూర్జువా వర్గం తమలాభాలకు కారణమంతా ప్రకృతిసహాయమే అని అర్థశాస్త్రపాఠాలు చెబుతుంటారు. దీనికి వ్యతిరేకం వచ్చేభావంతోనే కొందరు వైవిధంగా అనుకుంటారు. అది సరికాదు. ప్రకృతియిచ్చే సహజసంపద, ఆర్థికాభివృద్ధిలో తప్పకుండా కొంత పాత్రవహిస్తుంది, వహిస్తోందికూడా. అమెరికాలో బొగ్గు, ఇనుము, నూనె మొదలైన సహజసంపద కావలసినంతవుంది దానికితోడు అదేళంలో వాతావరణం ఎంతో అనుకూలమైనదికూడా మాదిషదర్థాలు సేకరించడంలో వారు ఎక్కువ శ్రమపడనక్కరలేదు. అందుచేత చాలా సరకులకు ఇతరదేశాలవారికంటే ఉత్పత్తి ఖర్చులు తక్కువగానేవుంటాయి దీని వల్ల ప్రపంచమార్కెటులో బాగాపోటీచేసే అవకాశం అమెరికాకు కలుగుతుంది, ఇతరదేశాలకంటే తన సరుకులు చౌకగా అమ్మగలుగుతుంది. సహజసంపద ఎక్కువగాలేనిదేశాలు ప్రధానసరుకులైన బొగ్గు, నూనె మొదలైనవాటిని అమెరికానుండే దిగుమతి చేసుకోక తప్పదు.

పశ్చిమ అమెరికాలో బంజరు భూమికావలసినంత వుండడంచేత తూర్పుప్రాంతంనుంచి కార్మికులు తరతరాలనుంచి అక్కడికి తరలి వెళ్ళి వ్యవసాయాలు చేసుకోసాగారు. వారికక్కడ భూమి ఉచితంగా లభిం స్తోంది. దీనిమూలంగా పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందుతున్న ప్రాంతంలో ఎప్పుడూ కార్మికశక్తిలోపంగా వుండేది. 1881-1890 సంవత్సరాల మధ్య ఈవిధంగా తరలిపోయినవారు 50 లక్షలమంది వున్నారు. 1891-1910 సంవత్సరాలమధ్యకాలంలో మరో 90 లక్షలమంది ఇలా తరలివెళ్ళి నివాసారేర్పరచుకున్నారు. ఇలా వెళ్ళిన వారిలో కొంతమంది తిరిగి వచ్చేసినా మొత్తంమీద ఎక్కుమంది పశ్చిమ ప్రాంతంలోనే నివాసారేర్పరచు కున్నారు.

ఆ రోజుల్లో (అంటే 50-60 సంవత్సరాల క్రిందట) అన్ని కష్టాలకు ఓర్పుకొని నిబడ గలిగిన యువకులకు మాత్రమే అమెరికాలో పనిదొరికేది. ఈ బాధపడలేక కొత్త జీవితం ప్రారంభించాలనుకునే యువకులంతా విదేశాలకు అట్లాంటిక్ సముద్రంమీద ప్రయాణాలు కట్టేవారు. ఆ విధంగా అమెరికాలో కార్మికశక్తి ఎప్పుడూ కావలసినంత దొరక కుండనే వుండేది. ఈ అవకాశాన్ని తీసుకుని యూరప్ నుంచి యువకులు కార్మికులుగా అమెరికాకు వెళ్ళి అక్కడ నివాసారేర్పరచుకోసాగారు.

ఇతర దేశాలకంటే అలస్యంగా పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిని ప్రారంభించే దేశాలకు ఒక అవకాశం వుంటుంది. అది ఏమంటే పారిశ్రామిక ఉత్పత్తిలో వారు పాత పద్ధతులను వదిలి పెట్టి ఆధునిక పద్ధతులతోనే పరిశ్రమలను ప్రారంభించవచ్చు. అవిధంగా పాత పెట్టుబడిదారీ దేశాలకంటే ముందడుగువేసి వారిని మించిపోవచ్చు. అమెరికాకు అటువంటి అవకాశమే లభించింది.

సామ్రాజ్యవాద దళకపూర్వం, కావలసినంతశ్రమశక్తి దొరకక పోవడంవల్ల అమెరికన్ పరిశ్రమలలో టెక్నికల్ అభివృద్ధి చాలాచురు కుగాజరిగింది. కావలసినంతమంది కార్మికులు దొరకకపోవడం, ఎక్కువ జీతాలు ఇవ్వవలసి రావడంతో పరిశ్రమలను టెక్నికల్ గా అభివృద్ధిచేసుకో వాలనే ఆలోచన పెట్టుబడి దారులకు సహజంగా ఎక్కువయింది. శ్రమశక్తి ఎక్కువగాను చౌకగాను దొరికేదేశాలలో ఈ అవసరం అంతగా కనబడదు. అమెరికాలో పైనచెప్పిన పరిస్థితులు ఏర్పడడంవల్ల

దేశీయమార్కెట్టు ఎక్కువ వ్యాప్తిచెందింది. జీవితావసరవస్తువులే కాకుండా, ఉత్పత్తిసాధనాలకూ దేశీయమార్కెట్లలో ఖర్చుఅయ్యేవి.

బంజరుభూమి ఎక్కువగావుండడం, కావలసినంత శ్రమశక్తి లభించకపోవడం చూచి, అక్కడ, వ్యవసాయంలోను, పరిశ్రమలలోను పెట్టుబడిదార్ల దోపిడీలేదని భ్రమపడకూడదు. అమెరికన్ పరిశ్రమలలో అదనపువిలువ (Surplus value) ఎలావుందో చూడండి 1899 లో అదనపువిలువ 128%; 1919 లో 122%; 1929 లో 158% వుంది. అంటే ఎప్పుడు చూచినా నూటికి నూరు పాళ్ళకంటే ఎక్కువేవుంది. పెద్ద పెట్టుబడిదార్లు, రైతుల్నికూడా పరోక్షంగా దోచుకునే మార్గాలు కనిపెట్టారు. రైతులు తమ వ్యవసాయ సరకులను రైళ్ళమీద ఎగుమతి చేసుకోకతప్పదు. అది అవకాశంగా తీసుకొని ఈ పెట్టుబడిదార్లు రవాణాచార్జీలు ఎక్కువచేసి రైతులపద్ద గుంజడం మొదలుపెట్టారు. వ్యక్తులచేతుల్లోవున్న రైల్వేల దోపిడీపై యఫ్ నోరిస్ అనే ప్రఖ్యాత రచయిత "గోధుమ" అనే చక్కని నవలను రాశాడు. అందులో ఒకరైతు, రోజురోజుకూ ఎక్కువ చేయబడుచున్న రైల్వే రవాణాచార్జీలను గురించి రైల్వే అధికార్లకు ఒక జాబువాస్తాడు. "ఈ రవాణా చార్జీలను మీరు ఏసూత్రాలప్రకారం నిర్ణయిస్తారు?" అని ఆ జాబులో రైతు ప్రశ్నిస్తాడు దానికి రైల్వే అధికార్లు ఇచ్చిన సమాధానం చూడండి. "మీరు ఎంత ఇవ్వగలిగితే అంతావసూలుచేస్తాం" అని.

అమెరికన్ ఆర్థిక విధానం ఆభివృద్ధిచెందడానికి వున్న మహదవ కాళాలన్నీ పెద్ద పెద్ద పెట్టుబడిదార్ల చేతులలోనే వుంచబడ్డాయి.

మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానంతరం, పెట్టుబడిదారీవిధానంలో వచ్చిన సు.క్షోభంయొక్క వైరుధ్యాలన్నీ ఒక ప్రత్యేక ఉధృతంతో సరిగ్గా అమెరికాలోనే బైటపడ్డాయి బ్రహ్మాండంగా వచ్చిన విరుద్యోగ సమస్య పర్యవసానంగా విదేశస్తులు అమెరికాకు వలసరావడం విషేషింపబడింది.

బ్రిటిష్ ఆర్థికవిధానం, అమెరికావలెగాక, ఇంకోరకమైన చారిత్రక పరిస్థితులలో ఆభివృద్ధిచెందింది. పారిశ్రామిక విప్లవం మొట్ట మొదట బ్రిటిన్ లోనే వచ్చింది. బ్రిటన్ లో బూర్జువావిప్లవం ఏ ఇతరదేశంలో కంటేకూడ ముందే పూర్తి అయిపోయింది. దీనివల్ల ఇతర యూరప్ యన్ దేశాలకంటే బ్రిటన్ ఎక్కువగా ప్రథమ అవకాశాలను పొంద

గలిగింది. నిజానికి 19 వ శతాబ్దంలో బ్రిటన్ పొందిన అభివృద్ధి అంతా ఆ దేశానికి ఎక్కువగావున్న బొగ్గు, అతిత్వరగా అభివృద్ధిచెందిన టెక్స్టైల్ పరిశ్రమ, బలమైన నౌకావ్యాపారం, సామ్రాజ్యములోని వలస దేశాలు - వీటిమీదనే ఆధారపడి జరిగింది.

కాని, ప్రపంచ పెట్టుబడిదారీ విధానం పొందిన అభివృద్ధితో పోల్చిచూస్తే ఈ విజయాలు తమ ప్రాముఖ్యతను చాలవరకు పోగొట్టుకున్నాయనే చెప్పాలి. చాలదేశాలు టెక్స్టైల్ పరిశ్రమలను స్థాపించడంవల్ల టెక్స్టైల్ పరిశ్రమలో బ్రిటనుకున్న అధిక్యత సన్నగిల్లిపోయింది. పరిశ్రమలో విద్యచ్ఛక్తి, నూనె ఎక్కువగావినియోగింపబడుటవల్ల బొగ్గుయొక్క ప్రాధాన్యతకూడా తగ్గింది. సామ్రాజ్యవాద దశ ఆరంభంలో స్వేచ్ఛావ్యాపార పద్ధతి అంతం గావింపబడటంతో, బ్రిటనుకున్న నౌకా వ్యాపార ప్రాముఖ్యతకూడా తగ్గింది. పెట్టుబడిదారీ దేశాలు, విదేశ దిగుమతులమీద, కస్టమ్సు, టారిఫ్లు, కోటాలు విర్ణయించడము మొదలయిన తట్టుబాట్లు ఏర్పాటు చేయసాగాయి. వీటిటన్నిటివల్లా సామ్రాజ్యవాద యుగంలో బ్రిటీష్ ఆర్థికవిధానం, అమెరికాకంటే చాల మందగమనంతో అభివృద్ధిఅయింది. అందుచేత యీ రెండుదేశాల మధ్యను పరస్పర సంబంధాలు తొందరగా మార్పుచెంది అమెరికాకు అనుకూలంగా పరిణమించాయి. రెండో ప్రపంచయుద్ధంలో ఈ మార్పు మరింత త్వరితంగా నడిచింది.

రెండవ ప్రపంచ యుద్ధకాలంలో బ్రిటన్ అమెరికాలలో సంత విించిన మార్పులమీదనే ఎక్కువగా ఆరెండు దేశాల ఆర్థిక సంబంధాలు ఆధారపడివున్నాయి.

ఈ యుద్ధంలో బ్రిటనుకు తనజాతీయ సంపదలో మూడోవంతు ఖర్చు ఆయిపోయింది ప్రభుత్వ ప్రకటనల ప్రకారమే 1941-44 సం॥ల మధ్య బ్రిటీష్ జాతీయసంపద 400 కోట్ల స్టెర్లింగు పౌనులు తగ్గిపోయింది. దీనిలో బాంబింగువల్ల బ్రిటను పొందిన నష్టంగాని, సబ్ మెరైనులచే ముంచి వేయబడిన ఓడల నష్టంగాని, కలపబడలేదు. మొత్తంమీద లెక్కవేస్తే యుద్ధకాలంలో బ్రిటను జాతీయసంపద 750 కోట్ల పౌనులు తగ్గిపోయింది. బ్రిటన్ వినీశాలలో పెట్టిన పెట్టుబడులలో సగం పోగొట్టుకుంది. (400 కోట్లలో దాదాపు 200 కోట్లు పోయాయి) తన సామ్రా

జ్యంలోని ఇండియా లాంటి వలసదేశాలకే బాకీపడిపోయింది. ఈ నాడు బ్రిటన్ విదేశాలలో వున్న పెట్టుబడులకంటే అది ఇచ్చుకోవలసిన బాకీలే ఎక్కువగా వున్నాయి. ఇతరులకు అప్పులు పెట్టే స్థితినుంచి, బ్రిటన్ ఇతరుల నుండి అప్పుతెచ్చుకునే స్థితికి దిగజారింది. అమెరికా ఇప్పుడిచ్చే కొత్త రుణంపూర్తిగా గత తిరిగి ఇవ్వవలసివస్తే (125 కోట్ల పౌనులు), ఇతర దేశాలలో ఇప్పటికే కా మిగిలివున్న బ్రిటిష్ పెట్టుబడులలో సగానికిపైగా అందుకు పోతుంది.

ఈ పరిస్థితివల్ల బ్రిటన్ ఇతరదేశాలకు అప్పులు పెట్టే దేశంగా వున్న ఆర్థిక పరపతి చాలవరకు స్థంభించిపోయింది. నిజానికి యుద్ధానికి పూర్వమే ఈ లక్షణాలు గోచరించాయి. 1938 నాటికే ఈ విధంగా స్థంభించిపోయిన బ్రిటిష్ పెట్టుబడులు 5 కోట్ల పౌనులుంటాయని అంచనా వేయబడింది. అంటే 1938 లో విదేశాలలో బ్రిటిష్ పెట్టుబడి 5 కోట్ల పౌనులు తగ్గిపోయినట్లు లెక్కవేసుకోవాలి. ఇప్పుడు యుద్ధం మూలంగా విదేశాలలోని మొత్తం బ్రిటిష్ పెట్టుబడులలో సగం తగ్గిపోయిందంటే బ్రిటిష్ ఆర్థికస్థితి ఇంకా ఎంత స్థంభించిపోతోందో మనకు బోధపడుతుంది.

1945 సెప్టెంబరులో, లండన్ వారపత్రిక “ఎకనమిస్టు” “కన పడని బ్రిటిష్ ఎగుమతులు” అంటూ కొన్ని లెక్కలు ప్రకటించింది. దానిలో నౌకావ్యాపారంవల్ల వచ్చే ఆదాయం, విదేశాలలోని పెట్టుబడులు కూడా ఇమిడివున్నాయి.

“కనపడని బ్రిటిష్ ఎగుమతులు”

	1937	1938	యుదానంతరం
(1) విదేశాలలో పెట్టిన పెట్టుబడులవల్ల వచ్చే ఆదాయం	21 కోట్ల పౌనులు	20 కోట్ల పౌనులు	10 కోట్ల పౌనులు
(2) నౌకావ్యాపారంవల్ల వచ్చే ఆదాయం	18 కోట్ల పౌనులు	10 కోట్ల పౌనులు	7½ కోట్ల పౌనులు
(3) బ్యాంకింగు వ్యాపారంవల్ల వచ్చే ఆదాయం	4 కోట్ల పౌనులు	3½ కోట్ల పౌనులు	2½ కోట్ల పౌనులు
(4) ఇతర విధాల వచ్చే ఆదాయం	1 కోటి పౌనులు	—	2 కోట్ల పౌనులు

ఇంక బ్రిటిష్ విదేశ వ్యాపారం చూద్దాం. యుద్ధానికి పూర్వం బ్రిటిష్ దిగుమతి చేసుకునే సరుకుల విలువలో సగం విలువగల వస్తువులను మాత్రమే విదేశాలకు ఎగుమతిచేసేది. మిగతా సంగం ఈ “కన పడని ఎగుమతుల” ద్వారా సరిపెట్టేది.

బ్రిటీషు విదేశ వ్యాపారం

	1939	1946	1948
దిగుమతులు	62.7 కోట్ల పౌనులు	78.7 కోట్ల పౌనులు	86.8 కోట్ల పౌనులు
ఎగుమతులు	86.8 కోట్ల పౌనులు	44.1 కోట్ల పౌనులు	47.1 కోట్ల పౌనులు

యుద్ధానికి పూర్వం 39 కోట్ల పౌనులన్న ఈ “కనపడని ఎగుమతులు” యుద్ధానంతరం 22 కోట్ల పౌనులకు పడిపోయాయి. అంటే దీని అర్థం ఇప్పుడు బ్రిటను 17 కోట్ల పౌనుల విలువగల సరుకులు అదనంగా ఎగుమతిచేయాలి. లేకుంటే కానీ, ఆవిలువగల ముడిపదార్థాలు, ఆహారపదార్థాలు బ్రిటనుకు విదేశాలనుండి లభించవు. దీనికితోడు ఇప్పుడు అమెరికావద్ద తెచ్చిన అప్పుకు వడ్డీ వగైరాలు చెల్లించాలంటే వాటి కోసం అదనంగా సంవత్సరానికి 3 కోట్ల 40 లక్షల పౌనులు కావాలి.

ఇవన్నీ లెక్క వేస్తే యుద్ధానంతరం బ్రిటన్ తన ఎగుమతులను యుద్ధానికి పూర్వమున్న వాటికంటే నూటికి 50 వంతులు ఎక్కువ చేసుకోవాలి. నిజానికి ఇంకా ఎక్కువ ఎగుమతులనే చేయవలసివస్తుంది. ఎందుకంటే తన ఎగుమతులు ఎక్కువకానిదే ముడిసరకులు (పత్తి, ఉన్ని ఇతరలోహాలు) కావలసినంత ఇతర దేశాలనుంచి దిగుమతి చేసుకోడానికి అవకాశం వుండదు. 1945 ఫిబ్రవరి 22 న “మాంచెస్టర్ గార్డియన్” పత్రిక ఇచ్చిన అంచనాల ప్రకారం, బ్రిటన్ తన ఖర్చులన్నిటినీ భరించగలగలంటే యుద్ధానికి పూర్వమున్న ఎగుమతులకు రెట్టింపు ఎగుమతులు చేయవలసి వుంది. ఇందులో కొంత ఆతిథ్యమొక్తి వుంది. నిజానికంటే అవసరం వుండదు. ఎందుకంటే యుద్ధకాలంలో బ్రిటను తన వ్యవసాయాన్ని పెంపొందించుకుంది. దేశంలో నేడు ఎక్కువ గోధుమ, బంగళా దుంపలు పండించబడుతున్నాయి. అందుచేత ఆహారపదార్థాలు ఇదివరకంత దిగుమతి చేసుకోనవసరంలేదు.

నేటి అమెరికాపరిస్థితి పూర్తిగా వేరు. మొదటి ప్రపంచ యుద్ధం తరువాత, అమెరికాకు తన పెట్టుబడిని, శ్రమశక్తిని పూర్తిగా ఉపయోగించుకోడానికి అవకాశం ఈ రెండో యుద్ధకాలంలోనే లభించింది. ఒక కోటి మందిని స్త్రీల న్యంలోకి పంపవలసినవైనా కూడా పరిశ్రమలలో కావలసిన కార్మికులు తగ్గలేదు. యుద్ధానికి పూర్వం దేశంలో 90 లక్షల మంది నిరుద్యోగులుగా ఉన్నారు. ఇప్పుడు వారందరికీ పనులు దొరికాయి. అదీగాక ఆమెరికా యంత్రాల వడంచేత ఎక్కువ మంది అవసరం లేకుండానే పరిశ్రమలు నడిచాయి. వీటన్నిటివల్లా యుద్ధకాలంలో అమెరికా తన ఉత్పత్తిని రెండు రెట్లు ఎక్కువ చేసుకుంది. ముఖ్యంగా ఉత్పత్తి పరికాల తయారీ మరి ఎక్కువ చేసింది. ఆవిధంగా 1943-44 నాటికి అమెరికన్ ఉత్పత్తి (ఆయుధాల ఉత్పత్తితో సహా) యుద్ధానికి పూర్వం కంటే మూడున్నర రెట్లు పెరిగింది.

ఉత్పత్తి సాధనాలు అరితేరిన కొద్ది వాటికి పెట్టే పెట్టుబడి కూడా అధివృద్ధి చెందుతుంది. పాత యంత్రాల కంటే కొత్త యంత్రాలు ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేయగలిగినవిగా వుంటాయి. అందుచేత కార్మికులలో ఎక్కువ సరుకును ఉత్పత్తి చేసే నేర్పరితనం కూడా ఎక్కువ అవుతుంది. యుద్ధకాలంలో అమెరికాలో అది నూటికి 20 వంతులు ఎక్కువ అయింది కూడా.

వీటన్నిటి ఫలితంగా యుద్ధకాలంలో అమెరికా జాతీయ ఆదాయం పెరిగింది.

అమెరికా జాతీయ ఆదాయం

1941	1942	1943	1944
8700 కోట్ల డాలర్లు	12200 కోట్ల డాలర్లు	14900 కోట్ల డాలర్లు	16100 కోట్ల డాలర్లు

దీనికి తగినట్లుగా అమెరికాలో యుద్ధావసర వస్తువుల తప్ప మిగిలిన జీవితావసర వస్తువుల వాడకం చాలా ఎక్కువగా తగ్గిపోయింది. అదీగాక బ్రిటన్ మొదలైన దేశాల మాదిరిగా యుద్ధం మూలంగా అమెరికన్ జాతీయ సంపద ఏమీ తగ్గలేదు. దీనికి కారణం అమెరికన్ భూభాగం మీద యుద్ధం జరగకపోవడమే.

యుద్ధకాలంలో నిర్మించబడిన కొత్త ఫ్యాక్టరీలు వగైరా ఇప్పుడు అవసరమైన పనిలేకుండా పడివున్నాయి. యుద్ధకాలంలో అమెరికా పెద్ద వర్తక నౌకాదళాన్ని నిర్మించింది. 4 కోట్ల 50 లక్షల టన్నులు మోయగల వర్తకనౌకలు నిర్మించ బడ్డాయి. దానిలో ఎక్కువ భాగం అప్పుడు అమెరికాకు అవసరంవుండదు. అల్యూమినియం ఫ్యాక్టరీలు కూడా సగంకంటే ఎక్కువ అవసరంవుండక పోవచ్చు. విమానాలు తయారు చేసే ఫ్యాక్టరీలకు కూడా వాటి శక్తిలో నూటి 5 వంతులు కంటే ఇప్పుడు ఎక్కువ పనివుండదు.

ఆవిధంగా అమెరికాలోని యుద్ధానంతర పరిస్థితులకీ, బ్రిటన్ లోని పరిస్థితులకీ ఎంతో వ్యత్యాసంవుంది. ఇప్పుడు అమెరికన్ పెట్టుబడి దార్లను ఎదిర్చుకుంటున్న సమస్యలు ఇవి : దేశంలో కావలసినదాని కంటే ఎక్కువ ఉత్పత్తిచేయగల శక్తి సాధనాలు వున్నాయి. స్వదేశీయ మార్కెట్లకూడా తగ్గిపోయింది. అందుచేత వారిప్పుడు ఎక్కువగా విదేశ వ్యాపారంమీద ఆధారపడాలి. తమసరకులు ఎగుమతులు చేసుకోవడానికి విదేశ మార్కెట్లను ఎక్కువగా సంపాదించాలి. దీనికోసం బ్రిటను కూడా తనకు కావలసిన ముడిసరుకులు దిగుమతిచేసుకోవాలంటే తన ఎగుమతులకూడా ఎక్కువ చేసుకోవాలి. ఈ రెంటికీ ఇప్పుడు ఘర్షణ వస్తోంది.

బ్రిటనుకూ అమెరికాకు యుద్ధానంతర స్థితిగతులలో వచ్చిన ఈ ప్రధాన వ్యత్యాసంమీదనే ఆరెండుదేశాల ఆర్థికసంబంధాలు ఎలా వుంటాయి అనే విషయం ఆధారపడి వుంటుంది.

నేడు అమెరికన్ ఆర్థికపరిస్థితి క్రమక్రమంగా యుద్ధానికి పూర్వ మున్నస్థాయికివస్తోంది. ఉత్పత్తి చాలాభాగం తగ్గించబడుతోంది. 1945 ఆక్టోబరు నాటికి పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి ఇండెక్సు 151 వుంది (1939 ఇండెక్సు 100 అనుకుంటే). ఇది 1943 లో 219, 1944 లో 216 ఉండేది.

ఎంతతగ్గినా అమెరికా స్వదేశమార్కెట్లతగినంత పెద్దదిగానే వుండవలెప్పాలి. అయినాకూడా నేడు అది వారిపరిశ్రమలు ఉత్పత్తిచేసే సరుకు సంతటిని భరించగలిగే స్థితిలోలేదు.

యుద్ధకాలంలో తయారుచేయకుండా వాయిదావేయబడిన ఆటో మొదైల్లు, ఎలెక్ట్రికల్ సామాన్లు, ఫర్నిచరు మొదలైనవాటికి దీమాండు వున్నమాట నిజమే. షీటికోసం బ్యాంకుల్లోను, గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ క్రింద దీపాజిట్లుగా వుంచబడిన డబ్బును బట్టే ఈ దీమాండు ఎంత వుందో మనకు తెలుస్తుంది. ఆవిధంగా దీపాజిట్లుగా వుంచబడిన మొత్తాలు దాదాపు వెయ్యికోట్ల రూబుల్లు వుంటాయని అంచనా వేయబడుతోంది. ఈ దీమాండువల్ల తాత్కాలికంగా స్వదేశమార్కెట్టు కొంతపరకు వ్యాప్తి చెందవచ్చు.

కావి ప్రధానమైన సరకుల పరిస్థితి క్లిష్టంగానే వుంది. యుద్ధ కాలంలో చాలా కొత్త ఫ్యాక్టరీలు నిర్మించబడ్డాయి. యుద్ధానికి పూర్వ మున్న ఫ్యాక్టరీల విలువలో దాదాపు 1/3 వంతు సొమ్ము ఈ కొత్త ఫ్యాక్టరీలకు వెచ్చించబడింది. యుద్ధానికి పూర్వంకంటే ఇప్పుడు యంత్ర పరికరాల ఉత్పత్తి సాఠకి 7 రెట్లు ఎక్కువ అయింది. ఇంత అభివృద్ధి, పారిశ్రామిక అధికోత్పత్తి (Boom) వున్న రోజుల్లోకూడా లేదు.

ఏమైనప్పటికీ, జీవితావసర వస్తువుల పరిస్థితికూడా దిగజారు తూనే వుంది. యుద్ధావసరాలు తీరిపోయి పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి లగ్గడం వల్ల జీతాలుకూడా ఎక్కువగా తగ్గిపోయాయి. హెచ్చు జీతాలిచ్చి చేయించే అదనపుపని అగిపోయింది. పెట్టుబడిదారులు చాలమంది కార్మికులను తక్కువ గ్రేడులకు నెట్టివేస్తున్నారు.

పెట్టుబడివచ్చి కార్మికుల జీవితపరిమాణంమీద దెబ్బకొట్టడంవల్ల దానికి వారి వ్యతిరేకత తీవ్రమౌతోంది. వారు పెద్ద పెద్ద సమ్మె పోరాటాలను సాగించుతున్నారు. యుద్ధం అయిపోయిన తరువాత అమెరికా తిరిగి భయంకరమైన నిరుద్యోగ సమస్యను ఎదుర్కోవలసివస్తోంది. 1915 ఆఖరుకే నిరుద్యోగ సంఖ్య 35 లక్షలందని ప్రభుత్వ లెక్కలే తెల్పుతున్నాయి సైన్యంనుంచి ఇండ్లకు పంపివేయడం చాలా తక్కువ గానే జరుగుతున్నా ఈ నిరుద్యోగ సంఖ్య పెరిగిపోతోంది. (1945 ఆఖరుకు ఇంకా అమెరికా సైన్యంలోను, నావికులలోను 70 లక్షలమంది వున్నారు.)

వైజ్ఞానిక సంస్థలు, ప్రభుత్వ పత్రికలు వేసే ఆంధనాల ప్రకారం అమెరికాలో ఉత్పత్తి 1910 స్థాయికివస్తే నిరుద్యోగుల సంఖ్య $1\frac{1}{2}$ మి.

2 కోట్లవరకూ వుండవచ్చునని తేలుతోంది. ఇది కొంత అతిశయోక్తి కావచ్చు. ఎందుకంటే ఇకముందుండే అమెరికన్ నైన్యం యుద్ధానికి పూర్వంకంటే ఎక్కువగానే వుంటుంది యుద్ధావసరాన్నిబట్టి పరిశ్రమల లోకి గొనిరాబడిన ప్రీలలో కొంతమంది తిరిగి తమ తమ గృహనిర్వహణలకు పోతారు. ఇవన్నీ తీసివేసినా అమెరికన్ ఉత్పత్తి 1940 స్థాయికిపోతే దేశంలో కోటి లేక కోటిన్నర మంది విరుద్ధోగులుంటారు.

స్వదేశమార్కెటు తగ్గిపోవడంతో అమెరికన్ పెట్టుబడిదారులు తమ సరుకుల ఎగుమతులకోసం విదేశమార్కెట్లను వెదకడం ప్రారంభించారు. యుద్ధానికిపూర్వం అమెరికన్ ఎగుమతులు ఎక్కువగానేవున్నా. స్వదేశమార్కెటులో ఆయే అమ్మకాలతో పోల్చిచూస్తే తక్కువే అని చెప్పాలి. 1925 లో అమెరికా తాను ఉత్పత్తిచేసే సరుకులలో నూటికి 10 వంతులు మాత్రమే విదేశాలకు ఎగుమతి చేసేది. 1933 లో అది నూటికి 6 . 5 వంతులకు తగ్గింది. 1935 లో నూటికి 6 . 8 వంతులుంది. అదీగాక అమెరికన్ ఎగుమతులలో ఎక్కువభాగం వ్యవసాయ సరుకులే. 1937 లో అమెరికా ఎగుమతి చేసిన పత్తివిలువ, ఆ సంవత్సరంలో అది దిగుమతి చేసిన మోటారుకార్లు, ఇతర ఉక్కు సామగ్రియొక్క విలువకంటే ఎక్కువ వుంది.

1940 నాటి పరిస్థితిచూస్తే, పెట్టుబడిదారీ దేశాల కొనుగోయశక్తి యుద్ధానికి పూర్వంకంటే చాలా తగ్గిపోయింది; జర్మన్, జపాన్ సామ్రాజ్యవాదులచే యురప్ఖండంలోను, దూరప్రాచ్యంలోను చాలా దేశాలు ధ్వంసం గావించబడడమే ఇందుకు కారణం. అయితే ఆదేశాలకు సరుకులు కొనుక్కోవలసిన అవసరం ఎక్కువే వుంటుందికదా అనవచ్చు. అవసరం వేరు. కొనుక్కోగలిగినశక్తి వేరు. అవసరం వుండవచ్చు. కొనుక్కోనేశక్తికూడ వుండాలిగదా. ఇతర దేశాలనుంచి తనకు కావలసిన సరుకులను దిగుమతి చేసుకోగలగాలంటే, తన దేశం తయారుచేసే సరుకులను కొన్నింటిని విదేశాలకు ఎగుమతిచేయాలి. లేదా తనవద్ద తగినంత బంగారం నిల్వలయినా వుండాలి. ఈరెండూ లేకపోతే ఆ దేశం ఇతరదేశాలనుంచి తనకు కావలసిన వాటిని ఎలాదిగుమతి చేసుకోగలదు ? నేడు దూరప్రాచ్యదేశాలు యూరపియన్ దేశాలు ఎక్కువ భాగం ఈ అవస్థలోనే వున్నాయి.

ఆదేశాలకీనాడు అన్నిరకాల సరకులూ కావాలి, చాలా అవసరంకూడా. కాని వాటిని కొనుక్కోగలిగినస్థితిలో ఆదేశాలలేవు. ప్రాన్సు, బెల్జియం, హాలెండులాంటి కొన్నిదేశాలకు యుద్ధారంభంనాటికి విదేశాలలో కొంత బంగారు నిల్వలువుండీ వుండడంవల్ల, వాటితో ఇప్పుడు కొన్ని సరుకులు కొనుక్కుంటున్నాయి. కాని మధ్య, తూర్పు దేశాలుగాని, చైనాగాని ఆటవంటి విల్యాలు ఏవీ లేకపోవడంవల్ల, వాటికి చాలాసరకులు అవసరంవున్నా దిగుమతిచేసుకునే శక్తిలేకుండా వున్నాయి.

యుద్ధానికిపూర్వం ప్రపంచ మార్కెటులో బ్రిటన్ అమెరికాలకు పోటీగా జర్మనీ, జపానులుండేవి. ఇప్పుడవి లేకపోవడం మరీ మంచిది కదా అనే ప్రశ్న రావచ్చు. అదికాదు. జర్మనీ, జపానులు ఇతరదేశాలకు తమసరకులను ఎగుమతి చేయడమేకాదు. బ్రిటన్, అమెరికాలనుండి చాలా సరుకులు కొనుక్కునేవికూడ. 1937 లో అమెరికా 12 కోట్ల 60 లక్షల డాలర్ల విలువగల సరుకులను జర్మనీకి అమ్మింది. జర్మనీ నుంచి 9 కోట్ల 20 లక్షల డాలర్ల విలువగల సరుకులను కొనుక్కుంది. ఆ సమయము జపానుకు 25 కోట్ల 90 లక్షల డాలర్ల విలువగల సరుకుల నమ్మింది. జపాన్ నుంచి 20 కోట్ల 40 లక్షల డాలర్ల విలువగల సరుకులను కొనుక్కుంది. అందుచేత ప్రపంచ మార్కెట్టులోంచి జర్మనీ జపానులు నేడులేకుండా పోయాయంటే బ్రిటిష్, అమెరికన్ సరుకులకు ఎగుమతులు కూడా తగ్గాయనేది కూడా మనం గమనించాలి

ప్రపంచ మార్కెటులో జర్మనీ, జపానుల పోటీలేకపోవడంవల్ల, బ్రిటిష్, అమెరికన్ పరిశ్రమలు కొంత లాభంపొందేమట విజయము. యుద్ధానికి పూర్వం, జర్మనీ 50 లక్షల టన్నుల ఉక్కు సామాగ్రిని ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేసేది. ప్రపంచ ఉక్కు ఎగుమతులలో అది 1 శాతం వుండేది. ఇప్పుడు జర్మనీ అస్థితిలో లేకపోవడంవల్ల బ్రిటిష్, అమెరికన్ పరిశ్రమలు తప్పక లాభంపొందుతాయి. అలాగే అసియా, ఆఫ్రికా ఖండాల్లో బట్టల వ్యాపారంలో జపాను బ్రిటనుకు పెద్దపోటీగా వుండేది. ఇప్పుడు తాత్కాలికంగా బ్రిటనుకు ఆ పోటీ లేకుండాపోయింది. కాని మొత్తంమీదచూస్తే మట్టుకు, ప్రపంచ మార్కెటులో జర్మనీ, జపానులు లేకుండాపోవడం బ్రిటను అమెరికాల విదేశ మార్కెట్ల సమస్యను పరిష్కరించదు.

అందుచేత నేడు ప్రపంచ మార్కెటులో ప్రముఖస్థానం ఆక్రమించడానికి బ్రిటన్, అమెరికాకు మధ్య జరిగే పోటీని అర్థంచేసుకోవాలంటే పైన చెప్పినదంతా దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి.

ఇప్పుడు మనం, ప్రపంచ మార్కెటులో ఈ రెండుదేశాల పరిస్థితి ఏమిటో తెలుసుకుందాం. అమెరికాకు బొగ్గు, నూనె, ఇనుము, మొదలయిన ముడిపదార్థాలు చౌకగా దొరుకుతాయి. కార్మికుల కిచ్చే జీతాలు ఎక్కువైనా సరకుల ఉత్పత్తి కయ్యేటప్పుడూ బ్రిటనులోకంటే అమెరికాలోనే తక్కువ అవుతుంది. దీనికి కారణం అమెరికన్ కార్మికుని నేర్పరితనం హెచ్చడం. రెండోది ఉత్పత్తి సాధనాలైన యంత్రాలు బ్రిటనులోకంటే ఆధునికమైనవి అవడం. వీటివల్ల ప్రపంచమార్కెటులో బ్రిటనుకంటే అమెరికా తన సరకులను చౌకగా అమ్మి బాగా పోటీ చేయగలుగుతుంది.

పెట్టుబడిదారీ విధానం నేడున్న సామ్రాజ్యవాద దశలో, ఎగుమతులు చాలాభాగం గుత్తవ్యాపారులచేతులలోనే వుంటాయి. వారేవాటిని కంట్రోలుచేస్తూ వుంటారు. బ్రిటనుకున్న స్వదేశమార్కెటుకంటే అమెరికాకున్న స్వదేశమార్కెటు పెద్దది కావడంచేత విదేశమార్కెటులో అమెరికా తన సరకులను చాలా చౌకగా ఇవ్వగలదు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఉత్పత్తి కయ్యే ఖర్చుకంటే తక్కువ దరలకు కూడా అమ్మగలుగుతుంది.

బ్రిటనుకంటే అమెరికాకు మరోముఖ్యమైన అవకాశం వుంది. అమెరికా ఇంకో పదినంవత్సరాలవరకూ తన సరకులు ఇతరులకు అరుపు ఇవ్వగలదు. అంటే దీని ఆర్థం అమెరికా ఇంకో పదినంవత్సరాలవరకు ఇతరదేశాలకు పెట్టుబడిని ఈ రూపంలో ఎగుమతి చేస్తుందన్నమాట.

యూరప్లోను, ఆసియాలోను కొన్నిదేశాలు నేడు తమకు అవసరాలు చాలావున్నా. డబ్బిచ్చి కొనుక్కోలేని స్థితిలో వున్నాయని పైన చెప్పాను. ఇప్పుడా దేశాలన్నీ అమెరికావద్ద అరువుగా తమకు కావలసిన సరకులు కొనుక్కోవచ్చు. వాటిన్నిటికీ అరువు ఇవ్వడానికి కూడా అమెరికా సిద్ధంగా వుంది. బ్రిటను ఆవిధంగా అరువులు పెట్టగల స్థితిలో లేదు. తన అవసరాలకోసమే ఇతరులవద్ద ఋణాలు తెచ్చుకోవలసిన అవస్థలో పడి వుంది.

అయినప్పటికీ బ్రిటనుకుకూడా కొన్ని అవకాశాలున్నాయి. దానికి విశాలమైన సామ్రాజ్యం వుంది. తన సామ్రాజ్యంలోని దేశాలలోను, డొమినియన్లలోను బ్రిటిష్ దిగుమతులమీద తక్కువ డ్యూటీలు చెల్లిస్తుంది. (ఉదాహరణకు ఆస్ట్రేలియా, దక్షిణాఫ్రికా మొదలయిన దేశాలు) ఆ దేశాలనుంచి బ్రిటనుకు ఎగుమతి అయ్యే సరకులమీదకూడా తక్కువ గానే సుంకాలు వసూలు చేస్తుంది. దీని ఫలితంగా బ్రిటిషు ఎగుమతులలో బ్రిటిషు కాలనీల, డొమినియనుల భాగం క్రమంగా ఎక్కువ అవుతోంది. 1939 నాటికే అది బ్రిటిషు ఎగుమతులలో నూటికి 48 వంతులుంది.

బ్రిటనుకున్న రెండో సమస్య, అది నిర్మించుకున్న “స్టెర్లింగు కూటమి” బ్రిటిషు కాలనీలు, డొమినియన్ల గాకుండా, ఇరాక్, ఈజిప్టు లాంటి స్వతంత్రదేశాలుకూడా. తమ విదేశవ్యాపారాల్లో బ్రిటిషు గాను స్టెర్లింగునే వాడతాయి. ఈ దేశాలు తమ సరకులను అమెరికాకుగలగజేయాలన్నప్పుడు అవచ్చే దారిల్లను బ్రిటనుకే యివ్వాలి. ఈ స్టెర్లింగు కూటమి వుండడం, బ్రిటన్ అమెరికా వ్యాపార పోటీలో చాల ప్రధాన పాత్రనే వహిస్తుంది.

బ్రిటనుకు అనుకూలమైన మూడో విషయం కాలనీలు. ఇది స్వతంత్ర దేశాలకు అది యుద్ధపడి వుండడం. ఈమాట కొంతమందికి వింతగా తోచవచ్చు. కాని ఈ పరిస్థితిల్ల బ్రిటిషు ఎగుమతులకు అవకాశం తప్పనిసరిగా లభిస్తుంది. బ్రిటను ఇండియాకు నూటికోట్ల పౌనుల స్టెర్లింగు బాకీవుంది. అలాగే ఈజిప్టుకు 60 కోట్ల పౌనుల స్టెర్లింగు బాకీవుంది. ఈ డబ్బులూ ఒకే వాయిదాలో చెల్లించజాలనివి, సరికుల నష్టయివ్వారా పదిసంవత్సరాల్లో తీర్చుకుంటానని బ్రిటన్ ఆ దేశాలకు చెబుతోంది. ఈ షరతుకు అంగీకరించడం తప్ప ఆ దేశాలన్నాడు చేయగలిగిందేమీలేదు. అమెరికన్ సరుకులు కొనుక్కునే అవకాశం వారి లేదు. ఎందుచేతనంటే వారి నేతిలో దారులేదు.

ఇవిగాక బ్రిటనుకు ఇంకో అనుకూలమైన అవకాశంకూడా ఉంది. అది ఇంతవరకూ ముఖ్యమైన పాత్రను వహించకపోయినా దానిని 5 నే 10 సంవత్సరాలలో ఇది కొంతవరకు ప్రాధాన్యత వహించుకుని అమెరికావలెగాక, బ్రిటన్ ముడిపదార్థాలను ఎక్కువగా ఇతర దేశాలకు

నుండి కొనుక్కునితీరాలి. అమెరికాకు ముడిపదార్థాలుగాని, అహార పదార్థాలుగాని కొరతలేదు. యుద్ధకాలంలోనే రబ్బరు, సిల్కు, వెజీటబుల్ ఆయిల్స్ మొదలైనవి తయారుచేయడం ప్రారంభించింది. అందు చేత బ్రిటన్ అమెరికాలు చేసే ఎగుమతులకు ఇతర దేశాలు ముందుగానే డబ్బుబట్టడం అనే ప్రశ్నవస్తే ఆ విషయంలో అమెరికాకంటే బ్రిటనుకే ఎక్కువ అనుకూలంగా వుంటుంది. నిజానికి అమెరికా చేసే ఎగుమతులకు ప్రతిఫలం ఏ రూపంలో తిరిగి వసూలు చేసుకోగలదు అనేది కొంచెం క్లిష్టమైన సమస్య.

కాని మొత్తంమీదచూస్తే ఈ రెండుదేశాల పోటీలో ప్రధానమైన అవకాశాలు అమెరికాకే ఎక్కువ అనుకూలంగా వున్నాయనిచెప్పాలి. ఇతరదేశాలు తన సరుకులు కొనుక్కునేటట్లు చేయడానికి సాధనంగా అమెరికా ఆదేశాలకు డబ్బుపెట్టుబడి పెడుతోంది. ఈ విధానం అప్పుడే అమలు జరుపుతోందికూడా. ఈ పెట్టుబడులు ఇవ్వడానికి సాధనం ప్రభుత్వ ఇంపోర్టు, ఎక్స్పోర్టు బ్యాంకిని ఉపయోగిస్తోంది. 1945 లో ఈ బ్యాంకుయొక్క పెట్టుబడి 350 కోట్ల డాలర్లకు పెరిగింది. ఈబ్యాంకు అప్పుడే, ప్రాన్సు హాలెండు, బెల్జియంమొదలైన దేశాలకు అప్పులిచ్చింది. ఈ అప్పుల ఆధారంమీదనే ఆదేశాలు అమెరికన్ సరుకులను దిగుమతి చేసుకో మొదలుపెట్టాయి. అహారపదార్థము, ముడిసరుకులు, యంత్రాలు, మోటార్లు, రైలుపెట్టెలు మొదలైన అన్ని రకాల సరుకులూ దిగుమతి చేసుకుంటున్నాయి.

ఇవన్నీగాక 900 కోట్ల డాలర్ల పెట్టుబడితో ఈమధ్య అంతర్జాతీయ బ్యాంకి నొకదానిని ఏర్పర్చుకున్నారు. అందులో 300 కోట్ల డాలర్లు అమెరికాయే పెట్టుబడి పెడుతోంది. ఇతరదేశాలకు రుణాలను గ్యారంటీ చేయడమే ఈ బ్యాంకివేసేపని. అమెరికన్ పెట్టుబడి ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి అవడానికి తద్వారా ప్రపంచమార్కెటులోకి అమెరికన్ సరుకులు ఎగుమతిచేసుకోడానికి ఇది రెండోసాధనం. ఆయాదేశాలలో అమెరికన్ గుత్తవ్యాపారులు వెళ్లి తమపెట్టుబడులతో తమఫ్యాక్టరీలు వగైరా నిర్మించడం మొదలుపెడతారు.

ఈవిధంగా పెట్టుబడిని ఎగుమతి చేయడంద్వారా తమసరుకులను ఎగుమతిచేసేపద్ధతి తాత్కాలికమైనది మాత్రమే అనే విషయంమనంజ్ఞాపక

ముంచుకోవాలి. సరికులరూపంలో ఆదేశాలు దిగుమతి చేసుకునే పెట్టుబడి క్రిమక్రిమంగా ఖర్చు అయిపోతుంది. దానివల్ల వాటి ఆదాయంపట్టేది వుండదు పోగా దానికి ప్రతిసంవత్సరం వడ్డీ చెల్లింపుకోక తప్పదు. ఒక వేళ అమెరికన్ పెట్టుబడితో తమదేశాలలో ప్యాక్టరీలు నిర్మింప బడితే ఆలాభాలు అమెరికాకే పోతాయిగాని తమకు మిగలవు. అందుచేత ఒక ప్రశ్న రాకతప్పదు. అమెరికా ఇతరదేశాలకు చేసే ఎగుమతుల విలువను గాని, పెట్టిన పెట్టుబడులకు వడ్డీగాని, లాభాలుగాని తిరిగి ఏరూపంలో రాబట్టు కుంటుంది? అదీగాక, అమెరికాకు దిగుమతి ఆయ్యే సమకులమీద దిగుమతి సుంకాలు ఎక్కువగా వుండడంచేత ఇది మరి క్లిష్టమవుతుంది. అందుచేత ఇప్పుడు అమెరికాచేస్తున్నట్లుగా, ఇతరదేశాలకు సరికులను ఎక్కువగా ఎగుమతులు చేస్తూవుండడం, ఎక్కువ అప్పులు పెడుతూ వుండడం అనే పద్ధతి ఎల్ల కాలమూ కొన సాగదు. ఏదీమైనా తనసరికులను ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేయాలనికోరితే తిరిగి తనదేశానికి దిగుమతులద్వారా వాటివిలువను రాబట్టుకునే గ్యారంటీ చూసుకోవాలి.

అమెరికా తనఎగుమతుల విలువను బంగారం రూపంలో తిరిగి తెచ్చుకో గలదు. కాని, అలా బంగారంఇవ్వగల దేశాలు మూడేవున్నాయి. దక్షిణాఫ్రికా, ఆస్ట్రేలియా, కెనడా దేశాలు మాత్రమే అమెరికన్ సరికులను కొనుక్కోడానికి కావలసిన బంగారాన్ని గనులనుంచి సంపాదించ గలవు. పశ్చిమయూరప్లో ఫ్రాన్సు, బెల్జియం, హాలెండ్ లాంటి కొద్ది దేశాలకు మాత్రం యుద్ధానికి పూర్వం దామకున్న బంగారు నిల్వలున్నాయి. కాని ఈ నిల్వలు కూడా అప్పుడే ఖర్చయి పోతున్నాయి.

ప్రపంచంలోని పెట్టుబడి దారీ దేశాలన్నీ కలిపి ఉత్పత్తిచేసే బంగారం సాఱకి 100 కోట్ల డాలర్ల విలువగలది కంటే ఎక్కువలేదు. అమెరికన్ సరికులకు ఇదంతా యిచ్చినా కూడా చాలదు.

అందుచేత, వీటన్నిటినిబట్టి చూస్తే అమెరికన్ ఆర్థికవిధానంలో ఒక పెద్ద అంతరంగిక వైరుధ్యం వుందని స్పష్టమవుతుంది.

1945 లో బ్రిటనుకు అమెరికా అప్పు ఇవ్వడాన్ని గురించి జరిగిన రాయబారాల్లో, ప్రపంచ మార్కెటుకు జరిగే ఎగుమతులలో పోటీ సమస్యే ప్రధానమైనదిగావుంది.

యుద్ధంలో తాను ఎక్కువగా దెబ్బతిన్నందువల్ల వడ్డీ లేకుండా తనకు అప్పు ఇవ్వవలసినదిగా మొదట బ్రిటను అమెరికాను కోరింది. ఈ యుద్ధంలో బ్రిటిషువాళ్ళు నూటికి ఒకరు చొప్పున చనిపోయారనీ, అమెరికావాళ్ళు 500 కి ఒకరు చొప్పున మాత్రము నష్టపడ్డారనీ బ్రిటిషు ప్రతినిధులు ఒకవాదం తెచ్చారు. ఇవన్నీ బాగానే వున్నాయిగాని, వడ్డీ లేకుండా అప్పులిచ్చే పద్ధతికి తమ కాంగ్రెసు అంగీకరించజాలనివి అమెరికన్ ప్రతినిధులు జవాబు చెప్పారు.

ఈ రాయబారాల్లో బ్రిటన్ చేసిన మొదటి బెదరింపు, మానిటరీ ఫండు, అంతర్జాతీయ బ్యాంకు, పీటివి గురించిన ఒడంబడికను తాను ధృవపర్చనవి. మానిటరీ ఫండు నిర్మాణంలో చేరకుండావుంటే బ్రిటనుకు స్వతంత్రంగా వుండే అనుకూలమైన స్థానం ఒకటి దొరుకుతుంది. తన స్వైర్లింగుపొనుకు మారకంరేటును తగ్గించుకోగలుగుతుంది. అప్పుడు ప్రపంచ మార్కెటులో పోటీచేసే శక్తి ఎక్కువ అవుతుంది

(బ్రిటన్ వుద్దు ఒడంబడిక ప్రకారం ఏ దేశంకూడా తన కరెన్సీ విలువను, బంగారపు విలువకు నూటికి 10 వంతులుకంటే తగ్గించకూడదనే విషేదం వుంది.)

బ్రిటను చేసిన రెండో బెదరింపు, తాను "తన స్వైర్లింగు కూటమి"లో వున్న దేశాలేవీకూడా అమెరికన్ సరకులకు డబ్బు ఇవ్వమని. ఈ సందర్భంలో మనం ఒక విషయం జ్ఞాపకముంచుకోవాలి. అమెరికా ఎగుమతి చేసిన సరుకులలో ఎక్కువభాగం బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోని దేశాలకే యిచ్చింది. అమెరికన్ ఎగుమతులలో నూటికి 16 వంతులు బ్రిటన్ కు వెళ్లాయి. కెనడా, ఐర్లండులు మినహాయిస్తే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యంలోని దేశాలకు చేసిన ఎగుమతులతో కలపుకుంటే నూటికి 21 వంతులు అవుతాయి. కెనడాను ఎందుకు మినహాయిస్తున్నామంటే అది అమెరికా తోనే ఎక్కువ సన్నిహిత సంబంధం కలిగివుంది. కెనడానుకూడా కలపుకుంటే ఈ ఎగుమతులు యుద్ధానికిపూర్వమున్న వాటిలో నూటికి 41 వంతు అవుతాయి.

అదీగాక బ్రిటన్ అమెరికాతో చేసే వ్యాపారం విలకడ అయినది కాదు. అమెరికాకు తాను చేసే ఎగుమతులకంటే అక్కడనుంచి తెచ్చు

కునే సరకులే ఎక్కువ వుంటాయి. ఉదాహరణకు 1936 లో బ్రిటను అమెరికానుండి 8 కోట్ల 70 లక్షల పౌనుల విలువగల సరుకులు తెచ్చుకొంది. కాని ఆ దేశానికి ఎగుమతిచేసినవి 2 కోట్ల 30 లక్షల పౌనుల విలువగల సరుకులు మాత్రమే. అమెరికానుంచి సరుకులు కొనుక్కోడం మానివేయడంవల్ల బ్రిటను ఏమీ చెప్పలేనదు. ఎందుకంటే ఆ సరుకులన్నీ ఇతరదేశాలలో దొరుకుతాయి. అందువల్ల బ్రిటను చేసిన ఈ బెవరింపు కొంచెం తీవ్రమైన విషయమే.

అమెరికాకు బ్రిటను చేసే ఎగుమతులు ఎప్పుడు చూసినా తన దౌమియన్లకు చేపే వాటికంటే తక్కువగానే వుంటున్నాయి. 1938 సంవత్సరం తీసుకుంటే, 13 కోట్లు జనాభాగల అమెరికా, బ్రిటనునుండి 3 కోట్లు 20 లక్షల పౌనులు విలువగల సరుకులు మాత్రమే దిగుమతి చేసుకుంది. అదేకాలంలో 1 కోటి మాత్రమే జనాభాగల దక్షిణాఫ్రికా 3 కోట్లు 70 లక్షల పౌనుల విలువగల సరుకులు తీసుకువెళ్ళింది. దీనివల్ల తక్కువ జనాభాగల దేశాలే బ్రిటనునుండి ఎక్కువ సరుకులు తీసుకెళ్ళాయి.

చివరకు కొన్ని ముఖ్యమైన షరతుల ప్రకారమే అమెరికా బ్రిటనుకు అప్పు ఇవ్వడానికి అంగీకరించింది. టారిఫ్లు రద్దుచేయాలని, స్టెర్లింగు కూటమిని రద్దుచేయాలని, తానిప్పుడిచ్చే అప్పుతో ఇతరదేశాలకు బ్రిటను ఇవ్వవలసిన బాకీలు తీర్చాలని షరతులు పెట్టింది. వీటి వల్ల ప్రపంచ మార్కెటులో బ్రిటనుకు అనుకూలంగా వున్న అవకాశాలన్నిటినీ తుడిచివేయడమేనని వేరే చెప్పనక్కరలేదు.

మొత్తంమీద వీరిద్దరికీ రాజీకుడిరింది. బ్రిటన్ తనకు ప్రత్యేక సదుపాయాలుగా ఉన్న టారిఫ్లను రద్దుచేస్తానని, ఈ ఒడంబడిక కుదిరిన సంవత్సరంలో స్టెర్లింగ్ కూటమిని కూడా రద్దుచేస్తానని తాను బాకీడివున్న ఇండియా లాంటి దేశాలకు ఋణపరిష్కారంగాను, అవి అమెరికన్ సరుకులు కొనుక్కోడానికి వీలుగాను వుండేటట్లు కొన్ని చర్యలను అదేకాలకు ఇస్తానని వాగ్దానంచేసింది టారిఫ్ల విషయంలో ప్రత్యామ్నాయంగా అమెరికాచేసిన వాగ్దానం మట్టుకు అస్పష్టంగానే వుంది.

ఆ ఒడంబడికలో ఒక క్లాజు ప్రకారం ఏ సంవత్సరమైనా బ్రిటన్ కున్న ఆదాయం చాలా తక్కువగా వుంటే, ఆ ఏడాదివద్దీని చెల్లించ నవ

సరంజేకుండా అవకాశంయిస్తారు. ఆ సంవత్సరం బ్రిటను చెల్లించవలసిన వాయిదా మొత్తం మాత్రమే (వడ్డీలేకుండా) ఇస్తేచాలు.

కాని నిజానికి బ్రిటను ఎప్పుడూ వడ్డీని చెల్లించగలిగే పరిస్థితి తో వుండదు. అసలు వాయిదా మొత్తం కట్టడమే బ్రహ్మాండమాతుంది.

యుద్ధ ఫలితంగా అమెరికా బ్రిటనుల ఆర్థిక పరిస్థితులలో వచ్చిన బ్రహ్మాండమైన మార్పులను చూశాం, బ్రిటనుకంటే అమెరికాకున్న పెద్ద అవకాశాలను కూడా చూశాం. ఆర్థికవిషయాల్లో బ్రిటను అమెరికా మీద ఆధారపడవలసి వచ్చింది. ఇతరులకు అప్పులు పెట్టి తన యిష్టంవచ్చిన షరతులను విధించేస్థితితో వుండిన బ్రిటన్ నేడు అమెరికానుంచి అప్పు తెచ్చుకోడానికి కొన్ని ఆర్థిక హక్కులను కూడా వదలుకొని వారిషరతులకు తలబడ్గవలసివచ్చింది.

ఈ యుద్ధఫలితంగా బ్రిటన్ అమెరికాలలో ఒక ఆర్థికరంగంలోనే గాకుండా మిలిటరీగాను, రాజకీయంగాను కూడా మార్పులు సంభవించాయి. మొదటి ప్రపంచయుద్ధానికి పూర్వం బ్రిటను, తనకుయేరెండు పెద్దదేశాల కంటే కూడా ఎక్కువ నౌకాదళం వుండాలనే సూత్రంమీద వుండేది. కాని 1920 నాటికే అమెరికాతో సమానమైన నౌకాదళాన్ని కలిగి వుండాలనే సూత్రానికి ఆంగీకరించక తప్పలేదు. ఈ రెండో ప్రపంచ యుద్ధంపూర్తి అయ్యేసరికి, అమెరికా నౌకాదళం, ప్రపంచంలోని పెట్టుబడిదారీ దేశాలన్నటినీ కలిపిన దానికంటే కూడా ఎక్కువ అయిపోయింది. దానికితోడు, అమెరికా తన ఖజానాలోని బ్రిటిష్ కాలనీలలోను, పసిఫిక్ సముద్రంలోను (జపాను వద్ద లాగుకున్నవిగాకుండా) ఫ్రెంచి, ఆస్ట్రేలియా దేశాలకు చెందిన భాగాల్లోను, నౌకా, విమాన కేంద్రాలు సంపాదించింది. దీని ఫలితంగా బ్రిటనుకున్న నౌకాకీలక స్థానాల ప్రాముఖ్యత ఎగిరిపోయింది. వైమానికంగా కూడా అమెరికాకే ఎక్కువ అనుకూలత ఏర్పడింది.

అలా అని మనం యుద్ధ పర్యవసానంగా బ్రిటను బలహీనత మరీ ఎక్కువ అయిందని అనుకోకూడదు. బ్రిటను తన సామ్రాజ్యాన్ని నిలుపుకోగలిగింది. ఆఫ్రికానుంచి ఇటలీవారిని తరిమివేసి తన స్థానాన్ని బలపర్చుకుంది. అలాగే ఫ్రెంచివారిని దెబ్బకొట్టి మధ్యప్రాచ్యంలో

బలపడింది. ఆ విధంగా ఆఫ్రికాలోను, హిందూమహాసముద్రానికి ఆనుకునివున్న ప్రాంతాలలోను బ్రిటను తన వలసదేశాలను బలపర్చుకుంది.

యూద్ధకాలంలోనే బ్రిటిషు సామ్రాజ్యంలోని ఘర్షణస్థలాలను బలపరిచి తనవైపుకు లాగుకోవాలని అమెరికా ఎత్తుబిడేయ నారించింది. వలసదేశాలన్నిటినీద ఆంగ్లో-అమెరికన్ జాయింటు పెత్తనం వుండాలని, ఆసియాఖండంలో కాలనీలకు జాయింటు గార్డీయనులుగా వుండాలని మొదలైన వాటిని సూచించసాగింది. కాని అప్పటి బ్రిటిషు ప్రధాని చర్చిల్ అమెరికన్ పెట్టుబడిదారుల ఈ ప్లానులనన్నిటినీ తోసిపుచ్చాడు. 1942 నవంబరు 10 వ తేదీని లండన్ లార్డ్ మేయర్ ఇచ్చిన విందు సందర్భంలో మాట్లాడుతూ చర్చిల్ ఇలా అన్నాడు.

“నేనొక్కవిషయం స్పష్టంచేయదలచాను, మాకున్నదంతా నిలబెట్టుకోవాలనే మాకోరిక. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యానికి షరణశాసనరాయదానికి నేను ప్రధానమంత్రి పదవిని స్వీకరించలేదు.”

బ్రిటనునేడు తనచిక్కులను, డి బైటపడటానికి, తనసామ్రాజ్యాన్ని నిలబెట్టుకోడానికి, తనకున్న ఆర్థిక రాజకీయ శక్తులన్నిటినీ సమీకరించుకుంటోందనివానికి ఏమీ సందేహంలేదు.

ప్రపంచమార్కెటుకోసం, ముడిపదార్థాలకోసం, బ్రిటన్ అమెరికాలమధ్య జరిగే ఈ ఆర్థికపోరాటం వారిమధ్య రాజకీయ సంబంధాలను కూడా మరింత క్లిష్టంచేయక తప్పదు. మొదటి ప్రపంచయుద్ధానంతరం ఆంగ్లో-అమెరికన్ దేశాలమధ్య నున్న ఋరస్పర వైరుధ్యమే పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచంలో ప్రధానమైన వైరుధ్యమయిందని 1928లోనే క్లామేడ్ స్కాలె చెప్పాడు. జర్మనీ ఎప్పుడైతే తిరిగి తలెత్తి పెద్దమిలటరీ శక్తిగావచ్చి ఒక్కబ్రిటనుకేకాకుండా అమెరికాకూడా ప్రమాదకరంగాతయారయిందో అప్పుడు పాసిస్తుదేశాలకు, ప్రజాస్వామ్యదేశాలకు మధ్యనున్న వైరుధ్యం ప్రాధాన్యత వహించింది.

ఇప్పుడు హిట్లరు జర్మనీ ఓడిపోవడంతో ఆంగ్లో-అమెరికన్ వైరుధ్యం, పెట్టుబడిదారీ ప్రపంచంలో మళ్ళీ ప్రధానవైరుధ్యంగా ముందుకు వచ్చాయి 1928 లో బ్రిటను అమెరికాకు ఆర్థికంగా మాస్కో

లొంగింది. రాజకీయంగాను మిలిటరీగాను ఆ రెండుదేశాలూ సమాన ప్రతిపత్తితోనే వున్నాయి. ఇప్పుడు అర్థికంగానే కాకుండా మిలిటరీగా కూడా అమెరికాదే పైచెయ్యి అయింది. పైచెయ్యేకాదు, ఎంతో బలపడింది. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంలో కూడా, తాము మధ్యస్థంగా వుండాలనే ధోరణులు చాలమందిలో కలుగుతున్నాయి.

జాతీయత
సామ్రాజ్యం
మతం
సామ్రాజ్యం
సామ్రాజ్యం
సామ్రాజ్యం
సామ్రాజ్యం
సామ్రాజ్యం
సామ్రాజ్యం
సామ్రాజ్యం

